

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

מסכת בבא בתרא פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר בונין את הכותל לאמצע מקום שנהגו לבנות גויל גזית כפיסין ולבינים בונים הכל כמנהג המדינה בגויל זה נותן שלשה טפחים וזה נותן שלשה טפחים בגזית זה נותן טפחיים ומחצה וזה נותן טפחיים ומחצה בכפיסין זה נותן טפחיים וזה נותן טפחיים בלבנים זה נותן טפח ומחצה וזה נותן טפח ומחצה לפיכך אם נפל הכותל המקום ואבנים של שניהן :

דף א,א פרק א הלכה א גמרא היך תנינן תמן אין חולקין את החצר עד שיהא ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה. אמרי תמן בשאין שניהן רוצין ברם הכא בששניהן רוצין ואפילו תימר הכא בשאין שניהן רוצין רצה זה כופין לזה רצה זה כופין לזה. אמר רבי יוחנן כופין בחצירות ואין כופין בגנות רבי נסה סבר מימר בחצר

דף א,ב פרק א הלכה א גמרא שהוא למעלה מן הגג אבל גג שהוא למעלה מן החצר כופין. ר' יוחנן סבר מימר בחצר שהוא למעלה מן הגג כופין אבל גג שהוא למעלה מן החצר אין כופין :

דף א,ב פרק א הלכה ב משנה וכן בגינה מקום שנהגו לגדור יגדור אבל בבקעה מקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין אותו אלא אם רצה כונס לתוך שלו ועושה חזית מבחוץ לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים שלו ואם עשו מדעת שניהם בונים את הכותל באמצע

ועושים חזית מיכן ומיכן לפיכך אם נפל הכותל המקום
והאבנים של שניהם :

דף א,ב פרק א הלכה ב גמרא תני בגינה בין מקום
שנהגו לגדור בין מקום שנהגו שלא לגדור כופין אבל
בבקעה מקום שנהגו לגדור כופין שלא לגדור אין כופין :

דף א,ב פרק א הלכה ג משנה המקיף את חבירו משלש
רוחותיו גדר את הראשונה ואת השנייה ואת השלישית
אין מחייבין אותו ר' יוסי אומר אם עמד וגדר את
הרביעית מגלגלין עליו את הכל כותל חצר שנפל
מחייבין אותו לבנות עד ארבע אמות בחזקת שנתן עד
שיביא ראייה שלא נתן מד' אמות ולמעלן אין מחייבין
אותו לבנות וסמך לו כותל אחר אע"פ שלא נתן עליו
את התקרה מגלגלין עליו את הכל בחזקת שלא נתן עד
שיביא ראייה שנתן :

דף א,ב פרק א הלכה ג גמרא רב חונה אמר ובלבד
בשעה שבנה עכשיו. דאין הוה בני דכיפין

דף ב,א פרק א הלכה ג גמרא בני לה דכיפין ברם הכא
הוה בני דכיפין ובנתיה בליבנין. גבי ליה כיפין וכל שעה
דנפיל בני לה. ר' יוסי אומר אם עמד וגדר הרביעית
מגלגלין עליו את הכל. רב חונא אמר מגלגלין עליו
פשוטו של כותל עד כדון לארכו לרחבו א"ר נסא כותל
חצר לא נעשה אלא להציל לו. סברין מימר שאם רצה
לקרות אינו מקרה א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר על ידי
מרישיו :

דף ב,א פרק א הלכה ד משנה כופין אותו לבנות בית
שער ודלת לחצר רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
החצירות ראויות לבית שער כופין אותו לבנות לעיר
חומה ודלתים ובריה רבן שמעון בן גמליאל אומר לא
כל העיירות ראויות לחומה כמה יהא בעיר ויהא כאנשי
העיר שנים עשר חדש קנה בה בית דירה הרי הוא
כאנשי העיר מיד :

דף ב,א פרק א הלכה ד גמרא א"ר לא כיני אורחא דמאן דמתפרנס מבני ליה שור שנאמר הון עשיר קרית עוזו וגו'. תני שעה שם שלשים יום הרי הוא כאנשי העיר לקופה. לכסות ששה חדשים. לפסים ולזימיות שנים עשר חדש

דף ב,ב פרק א הלכה ד גמרא ובתר כל הלין מילין איתמר לפסים ולזימיות שנים עשר חדש. א"ר יוסי בי ר' בון לחיטי הפסח בין לישא בין ליתן:

דף ב,ב פרק א הלכה ה משנה אין חולקין את החצר עד שיהא בה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה ולא את השדה עד שיהא בה תשעת קבין לזה ותשעת קבין לזה ר' יהודה אומר עד שיהא בה תשעת חצאין קבין לזה ותשעת חצאי קבין לזה ולא את הגנה עד שיהא בה חצי קב לזה וחצי קב לזה ר' עקיבה אומר בית רובע ולא את הטריקלין ולא את המורן ולא את השובך ולא את הטלית ולא את המרחץ ולא את בית הבד עד שיהא בהם כדי לזה וכדי לזה אימתי בזמן שאין שניהם רוצין אבל בזמן ששניהן רוצין אפילו בפחות יחלוקו וכתבי הקודש אע"פ ששניהן רוצין לא יחלוקו:

דף ב,ב פרק א הלכה ה גמרא אמר רבי יוחנן ארבע אמות שאמרו חוץ מארבע אמות של פתחים ותני בר קפרא כן אין חולקין את החצר עד שיהא בה שמונה אמות לזה ושמונה אמות לזה. א"ר יוחנן ארבע אמות שאמרו לא שהן לו לקניין אלא שיהא מעמיד בהמתו לשעה ופורק חבילתו. ר' יונתן מקשי כלום אמרו ארבע אמות אלא שיהא מעמיד בהמתו ופורק חבילתו לשעה. תני אף חוליית הבור יש לה ארבע אמות דבי רבי ינאי אמר אף בית התרנגולין יש להן ארבע אמות. ר' יוחנן בשם רבי בנייה בכל השותפין ממחין זה על זה בחצר חוץ מן הכביסה מפני כבוד בנות ישראל אמר רבי מתניה הדא דתימר במקום שהנשים מכבסות אבל מקום שהאנשים מכבסין לא בדא.

דף ג, א פרק א הלכה ה גמרא ודא דתימר חוץ מן הכביסה מפני כבוד בנות ישראל ברם בארבע אמות דנפשיה ממחי הוא בידיה. ודא דתימר בכל שותפין ממחין זה על זה בחצר בכל החצר ברם ארבע אמות דחבריה לא ממחי בידיה. ואם היה מקום מנדרון אפילו בד' אמות דחבריה ממחי בידיה דו יכיל מימר ליה את שפיך גו דידך והוא נחית גו דידי. רבי יוחנן בשם רבי לעזר בי רבי שמעון מי שאינו רוצה לערב נכנסין לביתו ומערבין לו בעל כרחו. והא תני והוא אינו רוצה לערב אינו ממאן נכנסין לביתו ומערבין לו על כורחו מפני שאין ממאן אבל אם היה ממאן לא ותני כן כופין הן בני המבוי זה את זה לעשות להן לחי וקורה למבוי. א"ר יוסי בי רבי בון לא שאינו רוצה לערב אלא מנפש בישא לא בעי מערבא. רב חונה אמר חצר מתחלקת לפתחין אמר רב חסדא לזבלין היא מתניתא ותני כן בכירה טפח בזבלין לפי תחים באכסדר' לפי אדם. החצירות שהיו משתמשות באמה ונתקלקלה כולם מתקנות עם העליונה. והעליונה מתקנת כנגדה והשאר עם השנייה. והשנייה מתקנת כנגדה ותחתונה מתקנת עם כולם ומתקנת כנגדה. חמשה דיוטות שהיו משתמשות בבית ונתקלקל כולם מתקנות עם התחתונה והתחתונה מתקנת כנגדה והשאר עם השנייה. והשנייה מתקנת כנגדה והעליונה מתקנת כנגדה ומתקנת עם כולם. היו עשוין לגשמים יכולין למחות בידן לכביסה לכביסה אין יכולין למחות בידן לגשמים: וכתבי הקודש אף ע"פ ששניהן רוצין לא יחלוקו. א"ר הושעיה כגון תילים ודברי הימים אבל תילין בתילין חולקין. אמר ר' עוקבה

דף ג, ב פרק א הלכה ה גמרא אפילו תילים בתילים אין חולקין שמתוך שאין חולקין אילו באין וקורין באילו ואלו באין קורין באילו:

מסכת בבא בתרא פרק ב

דף ג, ב פרק ב הלכה א משנה לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו ולא שיח ולא מערה ולא אמת המים ולא נברכת הכובסין אלא אם כן הרחיק מכותלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מכותלו של חברו שלשה טפחים או סד בסיד מרחיקין את הזרעים ואת המחרישה ואת מי הרגלים מן הכותל שלשה טפחים מרחיקין את הריחים שלשה מן השכב שהן ארבעה מן הרכב ואת התנור שלשה מן הכלייה שהן ארבעה מן השפה :

דף ג, ב פרק ב הלכה א גמרא כיני מתניתא וסד בסיד אם סד בסיד כל שהוא אם לא סד בסיד שלשה טפחים. מהדא מרחיקין הגפת והזבל והמלח והסיד והסלעים מכותל חברו שלשה טפחים או סד בסיד. הכא את מר מפני שהסלעים מרתיחין וכא את מר אין מרתיחין אמר רבי יוסי כאן וכאן אין הסלעים מרתיחין אלא מפני שעושין עפר תחוח ומלקין את ארצות הכותל. תני בצונם מותר והיך אמרין ר' יוחנן נפק מכנישתא ושפך מים לחודי תרעא ולא ידעין אי משום דהוה צונם ואין משום דהוה ביה צער ולא הוה יכיל מסיבר. הדא דתימר בריחיא דתמן

דף ד, א פרק ב הלכה א גמרא ברם בריחיא דידן שלשה מן האי צטרוביל שהן ארבעה מן הקלת: ואת התנור שלשה מן הכיליא שהן ד' מן השפה. ר' יודן בן פזי אמר מן השפה החיצונה ולפנים ורבנן אמרי מן השפה הפנימית ולחוץ. היה עשוי כשובך מהו נישמעני מהדא רבי יהודה אומר עד שתהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפח. וכירה לא כמין שובך היא עשויה ותימר בין מלמעלן בין מלמטן טפח. וכא בין מלמעלן בין מלמטן שלשה טפחים :

דף ד, א פרק ב הלכה ב משנה לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גביו גובה ארבע אמות היה מעמידו בעלייה עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה

טפחים ובכירה טפח ואם הזיק משלם מה שהזיק רבי שמעון אומר לא נאמרו כל השיעורין האילו אלא שאם הזיק יהא פטור מלשלם :

דף ד, א פרק ב הלכה ב גמרא תני ולא שלא נפחין. תנא רב קרנא אין הוה כגון קיני או כנפח מתחילה מותר. כנגד דירתו מהו אמר ר' אחא כל שכן כנגד דירתו. א"ר יונתן

דף ד, ב פרק ב הלכה ב גמרא המזיק אין לו חזקה. ר' יהושע אומר ממחיי רבנין בעשן תדיר כהדא חדא איתא הוות מדלקי חולין תחות ר' אילפיי איבעה ממחייא בידה אתא עובדא קומי רבי נסה אמר לא אמרו אלא בעשן תדיר :

דף ד, ב פרק ב הלכה ג משנה לא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו של חבירו ולא רפת בקר באמת ביין התירו אבל לא רפת הבקר חנות שבחצר יכול הוא למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן לא מקול הנכנסים ולא מקול היוצאים עושה כלים יוצא ומוכר בשוק אבל אינו יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הפטיש ולא מקול הריחים ולא מקול התינוקות :

דף ד, ב פרק ב הלכה ג גמרא רבי יעקב בר אחא פני חד חליטר מן איסטיב לאיסטיב. ר' אבדומי אחי ר' יוסי הוה חד חליטר שרי תחותוהי עבר ר' אחא ולא מחא אמר רבנן עברין ולא מחוי כעס עלוי ר' אחא איבאש רבי אבדומי אחי ר' יוסה איבאש. סליק רבי יוסי מבקרתיה אמר איזיל ואיבעי מיניה אזל ומר בי דינא ורחס עלוי בי דינא ועתד ליה תכריכין. חד בר נש זבין כל דרתיה שייר בה חד מסטובא והוה עליל ויתיב ליה עליה אתא עובדא קומי רבי יונה בי רבי יוסי אמרין לא כולה מינך מיעל ויתיב עליה וחמי מיעל ונפק גו ביתיה. חד בר נש זבין פלגא דרתיה שייר בה חד נחתומר אתא עובדא קומיה רבי יונה ורבי יוסה אמרין

אתת את עלוי הוא לא אתא עלך ותני כן אם קדמה הרפת או חנות לאוצר אין יכול למחות. תני באמת ביין התירו אף על פי שממעטו אלא שמשביחו. רב הושעיה כד שמע הדין תנייה יהב חמריה גו אגריה דבני אסריח חמריה. אמר המשנה היטעתי לא שהיטעתי המשנה אלא דריחא דבני מסרי חמריה. תני

דף ה, א פרק ב הלכה ג גמרא לשכיננו יכול לחזור בו משקיבל עליו אינו יכול לחזור בו. רשב"ג אומר אף משקיבל עליו יכול לחזור בו דו יכיל מימר ליה אינון אזלין ואתיין להכא בעיין לך ולא משכחין לך ומרבין עלינו הדרך. רבי חנינה ור' מנא חד אמר מהו לשכיננו מישרתיה גו דרתיה. משקיבל עליו אין יכול לחזור בו. רב הונא אמר מהו לשכיננו מיפתח ליה חנות. משקיבל עליו אין יכול לחזור בו. אתייה דרשב"ג כר"מ דתנין תמן ועל כולן אמר ר"מ אף ע"פ שהתנה עמה יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני יכולה: אבל אינו יכול למחות ולומר לו איני יכול לישן מקול הפטיש ולא מקול הריחים או מקול התינוקות. אילין דמלפין טלייא ואילין דעבדין מסוגיין אילין לאילין יכלין חבריהון למימחי בידיהון דו יכיל מימר ליה אינון אזלין ואתיין בעיין לך ולא משכחין יתן והן מרבין עלינו את הדרך. אילין ציפוראי ממחין אילין לאילין מסמריה דנווליה. הורי ר' אבימי בר טובי מיתן חד נוול בין כותל לכותל הורי רבי יצחק בר חקילה מרחקת אילין מרושתיה מכותלה ד' אמות. א"ר יוסי בי ר' בון אילין עמודיא דרכינין מכוח קריית אינון רכינין. שורא דחמץ מן קל נורי פרסייא נפל:

דף ה, א פרק ב הלכה ד משנה מי שהיה כותלו סמוך לכותל חבירו לא יסמיד לו כותל אחר אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות ובחלונות מלמעלן ומלמטן ומכנגדן ד' אמות:

דף ה,ב פרק ב הלכה ד גמרא דבי רבי ינאי אמרין בבאין ליישב עיר בתחילה היא מתניתא א"ר לא בכותל אטום היא מתניתא א"ר יוסי בכותל סודמין היא מתניתא. א"ר יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן ובחלונות בין מלמעלן בין מלמטן בין מכנגדן ארבע אמות. מלמעלן ארבעה אמות שלא יהא עומד ורואה מלמטן ארבעה אמות שלא יהא עומד ורואה מכנגדן שלא יאפיל את הצדדין. ותני כן מרחיקין הכותל מן החלון כמלוא חלון:

דף ה,ב פרק ב הלכה ה משנה מרחיקין את הסולם מן השובך ארבע אמות כדי שלא תקפוץ הנמייה ואת הכותל מן המזחילה ד' אמות כדי שיהא זוקף את הסולם מרחיקין את השובך מן העיר חמשים אמה לא יעשה אדם שובך בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח רבי יהודה אומר בית ארבעת כורין מלא שגר היונה ואם לקחו אפילו בית רובע הרי הוא בחזקתו:

דף ו,א פרק ב הלכה ה גמרא א"ר לעזר הדא דתימר לימין אבל לשמאל זוקף מיד. הכא את מר חמשים אמה ולהלן את מר שלשים ריס. א"ר יוסה בן רבי בון לעניין לרעות רועה הוא חמשים אמה לעניין לפרוח פורחת אפי' עד ארבעת מיל:

דף ו,א פרק ב הלכה ו משנה ניפול הנמצא בתוך חמשיי אמה הרי זה של בעל השובך חוץ מחמשים אמה הרי זה של מוצאו נמצא בין שני שובכות קרוב לזה שלו ולזה שלו מחצה על מחצה שניהן יחלוקו:

דף ו,א פרק ב הלכה ו גמרא הדא דתימר בשאין דרך הרבים מפסקת בנתיים אבל בזמן שמפסקת לא בדא. הדא ילפה מההיא וההיא ילפה מהדא הדא ילפה מההיא שאם היו שנים שחייב להכריז וההיא ילפה מהדא שאם היו שלשה שהוא של מוצאו:

דף ו,א פרק ב הלכה ז משנה מרחיקין את האילן מן העיר עשרים וחמש אמה והחרוב והשקמה חמשים אמה אבא שאול אומר כל אילן סרק חמשים אמה אם העיר קדמה קוצץ ואינו נותן דמים ואם האילן קדם קוצץ ונותן דמים ספק זה קדם וזה קדם קוצץ ואינו נותן דמים מרחיקין גורן קבוע' מן העיר חמשים אמה לא יעשה אדם גורן קבועה בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח

דף ו,ב פרק ב הלכה ז משנה מרחיק מנטיעותיו של חבירו ומנירו כדי שלא יזיק:

דף ו,ב פרק ב הלכה ז גמרא משם שעומד ומאפיל או משם שניאו רע. מה מפקה מביניהון היה עומד בתוך שלו אין תימר משם שעומד ומאפיל בתוך שלו מותר ואין תימר משם שניאו רע אפילו בתוך שלו אסור:

דף ו,ב פרק ב הלכה ח משנה מרחיקין את הנבילות ואת הקברו' ואת הבורסקי מן העיר חמשים אמה ואין עושין בורסקי אלא למזרח העיר ר' עקיבה אומר לכל רוח הוא עושה חוץ מן המערבה ומרחיק חמשים אמה:

דף ו,ב פרק ב הלכה ח גמרא ר' אבהו בשם רבי יוחנן עד מקום שעושה גלד. דבית ר' ינאי אמרי עד מקום שעומד ומריח. ותני כן ר' עקיבה אומר לכל רוח הוא עושה ומרחיק חוץ מן המערבה מפני שהיא תדירה. רבי מנא היה מהלך עם מוכי שחין אמר ליה אביי לא תהלוך ממדינחיה אלא ממערביה:

דף ו,ב פרק ב הלכה ט משנה מרחיקין את המשרה מן הירק ואת הכרישין מן הבצלים ואת החרדל מן הדבורים רבי יוסי מתיר בחרדל:

דף ו,ב פרק ב הלכה ט גמרא תני מרחיקין את הבצלים מן הכרישין ור' לעזר בר' שמעון מתיר. א"ר יעקב בן דוסאי מגו אילין מתניתא כשם שזה מרחיק זה מזה כך

זה מרחיק זה מזה. רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה מפני שפי הדבורים חד ומחריבות הדבש:

דף ז', א פרק ב הלכה י משנה מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה והחרוב והשקמה חמשים אמה בין מלמעלן בין מן הצד אם הבור קדם קוצץ ונותן דמים ואם האילן קדם לא יקוצץ ספק זה קדם וזה קדם לא יקוצץ רבי יוסי אומר אע"פ שהבור קדם את האילן לא יקוצץ שזה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו. לא לטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו אלא אם כן הרחיק ממנו ארבעה אמות אחד גפנים ואחד כל האילנות היה גדר בנתיים זה סומך לגדר וזה סומך לגדר היו שרשיו יוצאין לתוך שדה חבירו מעמיק שלשה טפחים כדי שלא יעכב את המחרישה היה חופר בור ושיח ומערה קוצץ ויורד והעצים שלו:

דף ז', א פרק ב הלכה י גמרא רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי טעמון דרבנין מפני שיישוב העולם בבורות. שמעון בר ווה אמר בשם רבי יוחנן כך משיב ר' יוסי לחכמים כמה דאית לכוון יישוב העולם בבכורות אופ אנא אית לי יישוב העולם באילנות. אמר רבי יוסי ויאות אמר שאם אומר שרשין עיקר הן לביכורים לא היה אדם יכול להביא ביכורים מעולם מפני ששרשין של זה יוצאין לתוך שרשיו של זה ושל זה בשל זה. לפום כן א"ר יסא בשם רבי יוחנן אין שרשיו לענין ביכורים כלום:

דף ז', א פרק ב הלכה יא משנה אילן שהוא נוטה לתוך שדה חבירו קוצץ מלא מרדע ע"ג המחרישה החרוב והשקמה כנגד המשקולת בית השלחין וכל האילן כנגד המשקולת אבא שאול אומר כל אילן סרק כנגד המשקולת אילן שהוא נוטה לר"ה קוצץ כדי שיהא הגמל עובר ברוכבו ר' יהודה אומר טעון פשתן או זמורות ר' שמעון אומר כל האילן כנגד המשקולת מפני הטומאה:

דף ז, ב פרק ב הלכה יא גמרא רבי יונתן הוה דאין טבאות והוה תמן חד רומיי והוה מגיריה בחקלא ובביתא. והוה לר' יונתן חד אילן נטה גו דהוא רומיי. אתא קומי חד דיין אכן. אמר לון אזלון ותון בצפרא. אמר ההוא רומייה בגיני לא נפק דינא למחר אנא מבטל אילו מדידי וחמי היאך דינא נפק אין הוה דאין כל עמא ולא דאין נפשי לית הוא בר נש. באפתי רמשא שלח רבי יונתן בתר נגריה אמר פוק קוץ מה דנטה גו רומייה. בצפרא קרץ בעל דיניה לגביה א"ל זיל קוץ מה דנטו גו דידיה א"ל רומייה דידך מה. א"ל פוק חמי יתיה כמה דידי עבד דידך. נפק חמיתיה אמר בריך אלהון דיהודאי. חדא איתא אוקרית תאנין לרבי יונתן אמר לה בבעו מינך אי אעילתינון מיגליין אפקינון מיגליין. ואין אעילתינון מיכסיין אפקינון מיכסיין דלא יימרון ברייתא דינרין יהבת ליה ואוקרה תאינין. רבי חנינה אעיל לרבי יונתן בגינתיה ואייבליה תאנין מדנפק חמא חד אילין דברת שובעין חיוורין. אמר ליה למה לא אוכלתני מן אילין א"ל דאינון לבריי. רבי חנינה חשש משום גזל בנו. רבי יסא בשם רבי יוחנן הלכה כרבי שמעון רבי חייה בשם רבי יוחנן כל עמא מודי שהלכה כר' שמעון:

מסכת בבא בתרא פרק ג

דף ז, ב פרק ג הלכה א משנה חזקת הבתים בורות שיחין ומערות ומרחצאות ושובכות בית הבדין בית השלחין ועבדים וכל שהוא עושה פירות תדיר חזקתן שלש שנים מיום ליום שדה הבעל חזקתה שלש שנים ואינה מיום ליום:

דף ז, ב פרק ג הלכה א גמרא מנין לחזקה א"ר יוחנן שמענו מהולכי אושא משור המועד למדו. א"ר יוסי מאן אית ליה שור המועד לשלשה ימים לא רבי יודה דתנינן תמן רבי יודה אומר לא אמרו שלש שנים אלא

כדי שיהא באיספמיא ויחזיק שנה וילכו ויודיעוהו שנה
ויבא שנה. שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן

דף ח, א פרק ג הלכה א גמרא המוכר בית לחבירו כיון
שמסר לו מפתח קנה. רבי אמי בשם רבי יוחנן המוכר
בית לחבירו כיון שצבר לתוכו פירות קנה אמר רבי
שמואל בר רב יצחק ובלבד פירות שראויין ליצבר: רבי
יוחנן בשם רבי ינאי המוכר בור לחבירו כיון שמסר לו
דלייו קנה רבי יהושע בן לוי בשם ריש לקיש המוכר
צאן לחבירו כיון שמסר לו משכוכית קנה מאי
משכוכית אית דמרין חוטרא ואית דמרין פנדורא ואית
דמרין תיישא רבא. ריש לקיש בשם בר קפרא המוכר
קבר לחבירו כיון שקבר מת אחד בכוך חזקה לכל הכוך
קבר שלשה מתים בשלשה כוכין חזקה לכל
הקבר: ועבדים. רבי סימון אחוה דרבי יהודה בר זבדי
בשם רב תינוק כל זמן שמושך בשוק אביו או אמו
מעידין עליו נאסף מן השוק צריך שני עדים ואביו ואמו
נעשין לו כשני עדים. א"ר אבהו וחשוד אדם לומר על
מי שאינו בנו שהוא בנו דילמא בניכסי הגר
איתאמר'. א"ל הרי כל רבותינו בגולה מעידין עלינו
שכך שמענוה מפי רב אדא בר אבוה אמר רב חסדא
הדא דתימר בתינוק שאינו מרגיע אבל בתינוק המרגיע
הדא היא דמר רבי יוחנן עגלים וסייחים המקפצין
ממקום למקום אין להן חזקה. רבי יסא בשם ר' יוחנן
שתי שדות בניכסי הגר המיצר בנתיים תלש מאחת מהן
לקנות חבירתה ולא לקנות המיצר היא נקנית
וחבירתה אינה נקנית. ר' זירא בעא קומי רבי יסא

דף ח, ב פרק ג הלכה א גמרא נתכוון לקנות המיצר
ושרע מינה. אמר רב חסדא בניכסי הגר תלש צפונה של
שדה לקנות דרומה ולא אמצעיתה צפונה נקנית דרומה
לא נקנית. תמן תנינן אם היה מחובר לקרקע ותלש כל
שהוא קנה שמואל אמר לא קנה אלא מה שתלש. אמר
רבי אבדומא נחותא בניכסי הגר אתאמר. רב חסדא
אמר ר' יצחק בגין דלא תימר קשיא לשמואל את מר
בניכסי הגר איתאמרת. רב חסדא אמר ר' יצחק בגין

דלא תימר קשיא לשמואל את מר בניכסי הגר איתאמרת. רב חסדא אמר משך בהמה זו לקנות קנה לקנות וולדתיה קנה לקנות היא וולדותיה לא קנה אייר נסה הדא דתימר בשלא היתה עברה אבל אם היתה עברה עשו אותה כאחד מאיבריה. והתני המוכר עוברי בהמתו לחבירו לא עשה כלום וולדי שפחתו לחבירו לא עשה כלום מעשרות שדה לחבירו לא עשה כלום אויר חורבתו לחבירו לא עשה כלום. אלא מוכר לו בהמה

דף ט, א פרק ג הלכה א גמרא ומשייר לו עוברי מוכר לו שפחה ומשייר לו וולדה מוכר לו שדה ומשייר לו מעשרות מוכר לו חורבה ומשייר לו אוירה. רבי בא בשם רב חסדא ג' הן שהן נאמנין לאלתר החייה והשיירי והמטהרי חברותיה. החיה בשעה שיושבת על המשבר מהדא דכתיב ותקח המילדת ותקשר וגומר. שיירא כיי דמר ר' סימון אחוי דיהודה בר זבדי בשם רב כל זמן שמושלך לשוק או אביו או אמו מעידין עליו נאסף צריך שני עדים ואביו ואמו נעשין לו כשני עדים. והמטהרת חברותיה כיי דתנינן תמן שלש נשים שהיו ישנות במיטה ונמצא דם תחת אחת מהן כולן טמאות בדקה אחת ומצתה טמא היא טמאה וכולן טהורות. אייר בא ובלבד מעת לעת:

דף ט, א פרק ג הלכה ב משנה רבי ישמעאל אומר שלשה חדשים בראשונה ושלשה חדשים באחרונה ושנים עשר חדש באמצע שמנה עשר חדש ר' עקיבה אומר חדש אחד בראשונה וחדש אחד באחרונה ושנים עשר חדש באמצע ארבעה עשר חדש אייר ישמעאל במה דברים אמורים בשדה הלבן אבל בשדה האילן כנס את תבואתו ומסק את זיתיו וכנס את קייציו הרי אילו שלש שנים:

דף ט, א פרק ג הלכה ב גמרא שמואל אמר זו דברי ר' ישמעאל ורבי עקיבה אבל חכמים אומרים שלשה שנים קציר שלשה שנים בציר שלשה שנים מסיק. רב אמר זו דברי רבי ישמעאל ור' עקיבה אבל חכמים אומרים

שלשה שנים מעת לעת. רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כשם שחלוקין כאן כך חלוקין בשני אליהו [א"ר חנינא שני ערלה בניהון]:

דף ט,א פרק ג הלכה ג משנה שלש ארצות לחזקה יהודה ועבר הירדן והגליל היה ביהודה והחזיק בגליל בגליל והחזיק ביהודה אינה חזקה עד שיהא עמו במדינה אמר רבי יהודה לא אמרו שלש שנים אלא כדי שיהא באיספמיא ויחזיק שנה וילכו ויודיעוהו שנה ויבוא לשנה אחרת:

דף ט,ב פרק ג הלכה ג גמרא רב אמר בשעת החירום שנו <א"ר חנינה שני ערלה בניהון>. רב אמר אין חזקה לבורח ולא מארץ לארץ שמואל אמר יש חזקה לבורח ויש חזקה מארץ לארץ. אמר רב נחמן בר רב יצחק קרייא מסייע למה דמר שמואל ויתן לה המלך סריס אחד וגומר. אמר רבי לעזר ואפילו שתי אבטיניות כגון שלומי ונבירו והירדן מספיק בנתיים ועומד שם ורואה אחד המחזיק בשדה ומחזיק בשלו אינה חזקה עד שתהא עמו באותה העיר ובאותה המדינה רב אמר עיקר חזקה הכנסת פירות. לא מודה רב במנכש ובמעדר. מודה רב במנכש ומעדר. מהו דאמר רב עיקר חזקה הכנסת פירות אלא שאם ראו אותו חורש וקוצר ומעמר ודש ובורר ולא ראוהו מכניס פירות אינה חזקה אלא הכנסת פירות. רב אמר עיקר חליצה התרת רצועות. לא כן א"ר בא בשם רב יהודה רבי זריקן מטי בה בשם רב דברי חכמים חליצה ולא רקקה רקקה ולא חליצה חליצתה פסולה עד תחלוץ ותרוק. מודה רב עד שתחלוץ ותרוק מהדא דאמר רב עיקר חליצה התרת רצועות. רבי יוסי בן חנינה שאל לרבי יוחנן ערר מהו שצריך ב"ד ר' יוסה בשם רבי יוחנן ערר אין צריך ב"ד. ואית דמרינ ר' יוסי בן חנינה שאל לתלמידיו דרבי יוחנן ערר מהו שצריך ב"ד. רבי חייה בשם רבי יוחנן ערר צריך ב"ד שמואל אמר אפילו ערר עמו בפני פועלין ערר הוא וצריך לעורר על כל שלשה שנים. גידול בר מיניימין הוה ליה עובדא והווי דיינייה

חלקיה בר טובי ורב הונא וחייה בר רב. אמר לון חייה בר רב כן אמר אבא מכיון שערר עמו שלשה שנים הראשונות עוד אין צריך לעורר עליו. ותני כן היה אוכל שלו שש שנים ערר שלש שנים הראשונות אמר לו אתה מכרתה לי אתה נתתה לי מתנה אינה חזקה. מחמת טענה הראשונה הרי זו חזקה שכל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה. שמואל אמר אם בזו אין אנו מניחין לגדולי ארץ ישראל כלום:

דף י, א פרק ג הלכה ד משנה כל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה כיצד אמר לו מה אתה עושה בתוך שלי שלא אמר לי אדם דבר אינה חזקה אתה מכרתה לי אתה נתתה לי במתנה הרי זו חזקה והכא משום ירושה אינו צריך טענה:

דף י, א פרק ג הלכה ד גמרא וצריך חזקה. תמן תנינן מודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו וכוי כהדא ראובן אוכל שדה בחזקת שהיא שלו והביא שמעון עדים שמת אביו מתוכה מפקין לה מראובן ויהבין לשמעון. אלא הלך ראובן והביא עדים שלא מת אביו מתוכה. אמר רב נחמן בר יעקב אנא אפיקתיה מראובן אנא מחזרנה ליה. רב אמר כשנתתה על פי בית דין נתתה מיכן והילך המוציא מחבירו עליו הראייה. מי מודיע א"ר בא עידי מיתה מודיעין. הגע עצמך שאין העדים יודעין אמר רבי יוסי לעולם השדה בחזקת בעליה מיכן והילך המוציא מחבירו עליו הראייה:

דף י, א פרק ג הלכה ה משנה השותפין והאריסין והאפיטרופין אין להן חזקה אין לאיש חזקה בניכסי אשתו ולא לאשה בניכסי בעלה ולא לאב בניכסי הבן ולא לבן בניכסי האב במה דברים אמורים במחזיק

דף י, ב פרק ג הלכה ה משנה אבל בנותן מתנה והאחין שחלקו והמחזיק בנכסי הגר נעל גדר ופרץ כל שהוא הרי זו חזקה:

דף י,ב פרק ג הלכה ה גמרא שותף שמואל אמר לית כן שותף שותף אין לו חזקה. לא כן אמר שמואל שותף שירד ונטע כנוטע ברשות. הן דתימר שותף שירד ונטע כנוטע ברשות באותו שעומד שם והן דתימר כי שותף אין לו חזקה בשאינו עומד שם. מהו מייתי תחותיה האומנין והגוזלין אין להן חזקה. ראה עבדו אל האומן וכליו אל הכובס אמר לו תן לי עבדי תן לי כיליי אמר לו אתה נתתו לי במתנה אתה מכרתו לי אינה חזקה אתה אמרת לי למוכרו אתה אמרת ליתנו לי מתנה הרי זו חזקה: האריסים. רב הונא אמר באריס לעולם אבל באריס לשעה יש לו חזקה רבי יוחנן וריש לקיש תריהון מרין אפיי באריס לשעה אין לו חזקה דנימר נחת רוחיה מיניה ושבקי. תמן אמרין אריס אין לו חזקה בן אריס יש לו חזקה רבי יוחנן ור"ל אמרין אף אריס ובן אריס אין לו חזקה דנימר נחת רוחי מאבוי ושבק בריה. דמר ר"י אריס שהוריד אריס אין לו חזקה שדרך אריס להוריד אריס. אבל אדם שמפקח על ניכסי אשתו יש לו חזקה שדרך הבעלים לפקח על ניכסי נשותיהן: אין לאיש חזקה בניכסי אשתו. בחיי אשתו אבל אחר מיתתה יש לו חזקה: ולא לאשה בניכסי בעלה. בחייו אבל לאחר מותו יש לו חזקה: ולא לבן בניכסי האב. בחייו אבל לאחר מיתת האב יש לו חזקה: ולא לאב בניכסי הבן. בחייו אבל לאחר מיתת הבן יש לו חזקה. רב אמר בפוחת מעשרה או מוסיף על עשרה. שמואל אמר אפילו פרץ מקום שאינו ראוי לפרוץ וגדר מקום שאינו ראוי לגדור הרי זה חזקה והתני המוכר לחבירו ונתעצל לוקח ולא החזיק בה וירד המוכר והחזיק בה

דף יא,א פרק ג הלכה ה גמרא ביטלה חזקה את המכר ואת המתנה:

דף יא,א פרק ג הלכה ו משנה שנים מעידין אותו שאכלה שלש שנים ונמצאו זוממין משלמין לו את הכל שנים בראשונה ושנים בשניי ושנים בשלישית משלשין

ביניהן שלשה אחין ואחד מצטרף עמהן הרי אילו שלש עדיות והן עדות אחת :

דף יא, א פרק ג הלכה ו גמרא אמר לו מה אתה עושה בתוך שלי שיש לי בה שני חזקה והלך והביא עידיים שיש לו בה שני חזקה והלך זה והוזמו עדיו הרי זה נותן לו השדה ואוכל פירות של שלשה שנים. א"ר זירא הדא אמרה עד זומם אין נפסל בבית דין :

דף יא, א פרק ג הלכה ז משנה אילו דברים שיש להן חזקה ואילו שאין להן חזקה היה מעמיד בהמה בחצר ומעמיד תנור וכירי' וריחים ומגדל תרנגולין ונותן זבלו בחצר אינה חזקה אבל עשה לבהמתו מחיצה גבוהה עשרה טפחים וכן לתנור וכן לכיריים וכן לריחים הכניס תרנגולים לתוך הבית עשה מקום לזבלו עמוק שלשה או גבוה שלשה הרי זו חזקה :

דף יא, א פרק ג הלכה ז גמרא א"ר לעזר נהגו השותפין להיות מתרין זה לזה בתרנגולין אמר ר' יוסה מתניתא לא אמרה כן אלא שניהן אסורין להעמיד ריחים ותנור ולגדל תרנגולין. א"ר לעזר גידל תרנגולין בחצר שאינה שלו הרי זו חזקה. א"ר יוסי ויאות מה נפשך אם יש לו רשות לגדל הרי זה גידל אם אין לו רשות לגדל הרי זה חזקה :

דף יא, א פרק ג הלכה ח משנה המרזב אין לו חזקה ויש למקומו חזקה המזחילה יש לה חזקה סולם המצרי אין לו חזקה ולצורי יש לו חזקה חלון המצרית אין לו חזקה

דף יא, ב פרק ג הלכה ח משנה ולצורית יש לה חזקה אי זו היא חלון המצרית כל שאין ראשו של אדם יכול ליכנס בתוכה ר' יהודה אומר אם יש לה מלבן אע"פ שאין ראשו של אדם יכול ליכנס לתוכה הרי זו חזקה :

דף יא, ב פרק ג הלכה ח גמרא ריש לקיש אמר להאריך ולהרחיב בו רבי יוחנן אמר לכל אותה הרוח. והתנינן

המזחילה יש לה רשות ארבעה אמות אית לך מימר כל אותו הרוח. ודכוותא המרזב אין לו חזקה לכל אותה הרוח ותני כן מקום המרבח בחצר יש לו חזקה מקום קילוחו בחצר אין לו חזקה. דבי רבי ינאי אמרו עד שלשה עווקין בקסא אמר רבי לא בשם דבי רבי ינאי לעניין טומאה איתאמרת רבי חזקיה בשם דבי רבי ינאי לעניין חזקות איתאמרת ר' יוסי בשם דבי רבי ינאי לעניין שבת איתאמרת.

דף יב,א פרק ג הלכה ח גמרא אמר רבי הושעיה לא אמרו אלא בחצר אבל בגגות אפי' למעלה מד' אמות מעכבות. שמע ר' אושעיה והוה ביש ליה אמר אנא אמרית שמעתא ולא אמריה משמי לא אמרו אלא בחצר אבל בגגות אפילו למעלה מארבע אמות מעכבו:

דף יב,א פרק ג הלכה ט משנה זיז עד טפח יש לו חזקה ויכול למחות פחות מטפח אין לו חזקה ואינו יכול למחות:

דף יב,א פרק ג הלכה ט גמרא ר' לא בשם ר' ינאי זיז היוצא טפח מוציאו את אפילו כמה. למשוך כמה נתן ברבי הושעיה בחולק את ביתו:

דף יב,א פרק ג הלכה י משנה לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השותפין לקח בית בחצר אחרת לא יפתחנו לחצר השותפין בנה עלייה על גבי ביתו לא יפתחנה לחצר השותפין אלא אם רצה בונה חדר לפניו מביתו ובונה עלייה על גבי ביתו ופותחה לתוך ביתו לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח חלון כנגד חלון היה קטן לא יעשנו גדול אחד לא יעשנו שנים אבל פותח הוא לרשות הרבים פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון היה קטן עושה אותו גדול אחד עושה אותו שנים:

דף יב,ב פרק ג הלכה י גמרא הכא את מר פתח כנגד פתח מותר והכא את מר פתח כנגד פתח אסור. הן דתימר מותר במבוי והן דתימר אסור בחצר

השותפין. והתני כשם שבני חצר יכולין למחות זה על ידי זה בחצר כך בני מבוי יכולין למחות זה על ידי זה במבוי אמר רבי לא כאן בשנתן רשות כאן בשלא נתן רשות. אמר רבי יוחנן שנייא היא בגנות שניתנו לחפירה. אמר רבי נסא וחרבות לא ניתנו להיבנות. אמר ר' יעקב בר אחא תני תמן הפותח חלון בכותל חצירו במעמד חבירו ארבע אמות פותח בשמאל נועל בימין. הגע עצמך שהיה עומד שם יכיל מימר ליה הוינא בעיית לעי היה מושיט לו צרורות יכיל מימר ליה מגחך הוינא באו גברא.

דף יג,א פרק ג הלכה י גמרא היו חמשה פתחים זה לפנים מזה שיעור כולן כמלוא מקדח. ודא מסייעא למאן דמרין בנאי חלון שהיא פתוחה לאיסטיב לא נעשית אלא להכניס את האורה מכיון שאין לה חזקה אינה מביאה את הטומאה :

דף יג,א פרק ג הלכה יא משנה אין עושין חלל תחת רשות הרבים בורות שיחין ומערות ר"א מתיר כדי שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים אין מוציאין זיזין וכצוצטראות לרשות הרבים אלא אם רצה כונס לתוך שלו ומוציא לקח חצר ובה זיזין וכצוצטראות הרי זו בחזקתה :

דף יג,א פרק ג הלכה יא גמרא נפלו ומבקש לבנותן רבי יוחנן אמר וויתר ריש לקיש אמר לא וויתר מתניתא מסייעה לדין ומתניתא מסייעה לדין מתניתא מסייעה לרבי יוחנן מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו ונטלה ונתן להן מן הצד מה שנתן נתן ושלו לא הגיע מתניי מסייעה לריש לקיש לקח חצר ובה זיזין וכצוצטראו' ונפלו בונה אותן בחזקתן :

מסכת בבא בתרא פרק ד

דף יג,א פרק ד הלכה א משנה המוכר את הבית לא מכר את היציע אע"פ שהיא פתוחה לתוכו ולא את החדר שלפנים ממנו ולא את הגג בזמן שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים רבי יהודה אומר אם יש לו צורת פתח אע"פ שאינו גבוה עשרה טפחים אינו מכור :

דף יג,א פרק ד הלכה א גמרא רבי נחום בשם רבי חייה בר בא והוא שיהא בה ארבע על ארבע על רום עשרה ובלבד במקורה ובמגופף. אמר לון רבי זירא כל הדין פירושא הפרש לכון ר' חייה בר אבא ולא את הגג בזמן שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים. סוף דבר מעקה היו אחורי בתים מקיפין אותו היו שם עמודים וכלונסיות על גביהן. נישמענה מהדא ר' יהודה אומר אם יש לו צורת פתח אף על פי שאינו גבוה עשרה טפחים אינו מכור. אמרין והוא שיש שם מעקה גבוה עשרה טפחים :

דף יג,ב פרק ד הלכה ב משנה ולא את הבור ולא את הדות אע"פ שכתב לו עומקה ורומה וצריך ליקח לו דרך דברי רבי עקיבה וחכמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך ומודה ר' עקיבה בזמן שאמר לו חוץ מאילו שאינו צריך ליקח לו דרך מכרן לאחר ר' עקיבה אומר אינו צריך ליקח לו דרך וחכמים אומרים צריך ליקח לו דרך :

דף יג,ב פרק ד הלכה ב גמרא לאיזה דבר כתב עומקה ורומה שאם רצה להשפיל ישפיל הגביה יגביה. רבה בר רב הונא בשם רב הלכה כרבי עקיבה דידן דהוא רבנן דרבי חייה. ר' זעירא רב ירמיה בשם רב הלכה כרבי עקיבה דרבי חייה דהוא רבנן דבבלאי. תמן אמרין אדמון ורבי עקיבה אמר ר' לא בסתם חלוקין. מה נן קיימין אם דבר בריא שיש לו דרך כל עמא מודי שאין צריך ליקח לו דרך אם דבר בריא שאין לו דרך כל עמא מודו שהוא צריך ליקח לו דרך. אלא כי נן קיימין בסתם רבי עקיבה אומר אינו צריך ליקח לו דרך וחכמים אומרים צריך ליקח לו דרך :

דף יג,ב פרק ד הלכה ג משנה המוכר את הבית מכר את הדלת אבל לא המפתח מכר את המכתשת הקבועה אבל לא את המיטלטלת מכר את האיסטרוביל אבל לא את הקלת מכר תנור מכר כיריים בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מכורין :

דף יג,ב פרק ד הלכה ג גמרא כיני מתניתא מכר את המכתשת החקוקה אבל לא את הקבועה :

דף יג,ב פרק ד הלכה ד משנה המוכר את החצר מכר בתים שיחין ומערות אבל לא את המטלטלין בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכה הרי כולן מכורין בין כך ובין כך לא מכר את המרחץ ולא את בית הבד שבתוכה ר' לעזר אומר המוכר את החצר לא מכר אלא אוירה של חצר :

דף יג,ב פרק ד הלכה ד גמרא רבי יצחק שאל על דעתיה דרבנן מכר לו חצר סתם מכר בתים בורות שיחין ומערות אבל לא המטלטלין או מכר לו אפילו המטלטלין.

דף יד,א פרק ד הלכה ד גמרא רבי יצחק שאל על דעתיה דרבי לעזר מכור לו חצר סתם לא מכר אלא אויר החצר. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה מכר בתים בורות שיחין ומערות אבל לא המטלטלין או אפילו המטלטלין. אמר רבי יוחנן ואנא אייתיתיה מדבית לוי היו שם חצירות פתוחות לפנים מכורות פתוחות לחוץ אין מכורות לפנים ולחוץ אילו ואילו מכורות :

דף יד,א פרק ד הלכה ה משנה המוכר את בית הבד מכר את הים ואת הממל ואת הבתולות אבל לא מכר את הכיריים ולא את הגלגל ולא את הקורה בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מכורים רבי לעזר אומר המוכר את בית הבד מכר את הקורה :

דף יד, א פרק ד הלכה ה גמרא כל עצמו אם אין לו קורה אינו קרוי בית הבד. ותימר אכן. ומאן תניתה ר' אלעזר דתני בשם ר' אלעזר המוכר את בית הבד מכר את היקבין ואת האסירין ואת המפרכות ואת הריחים התחתונה אבל לא את העליונה ולא את השקין ולא את המרצופין שבתוכו. בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו בין כך ובין כך לא מכר היצועין והשכוין והחרותין שבתוכו:

דף יד, א פרק ד הלכה ו משנה המוכר את המרחץ לא מכר לא את הנסרים ולא את הספסלים ולא את הבילניות בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכה הרי כולן מכורין בין כך ובין כך לא מכר לא את המגורות של מים ולא את אוצרות של עצים:

דף יד, א פרק ד הלכה ו גמרא תני המוכר את המרחץ מכר בתים הפנימין והחיצונים ובסלקי וקמין ובית האורירין אבל לא את המגדלין ולא את היורה. ר"ש בן אלעזר אומר מקום הבלן מכור ומקום האורייר אינו מכור. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה אע"פ שאמר לו היא וכל מה שבתוכה. בין כך ובין כך לא מכר את המגורות של מים שמשתמש בהן בין בימות החמה בין בימות הגשמים ולא בית הכנסת של עצים. אמר לו היא ומשמשיה אני מוכר לך הרי כולן מכורין:

דף יד, א פרק ד הלכה ז משנה המוכר את העיר מכר בתים בורות שיחין ומערות מרחצאות ושובכות ובית הבדים ובית השלחין אבל לא את המטלטלין בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה אפ"י היו בה בהמה ועבדים הרי כולן מכורין רבן שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מכר את הסנטר:

דף יד, א פרק ד הלכה ז גמרא תני המוכר את העיר רשב"ג אומר המוכר העיר מכר את הסנטר אבל לא האיקמונס בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה אע"פ שאמר לו היא וכל מה שבתוכה בין כך ובין כך לא מכר

לא את שורה ובנותיה והטרשים המוקצין ממנה. והביברין של חיה ושל עופות ושל דגים. שוריה בזייה. בנותיה כופרניה. חולק בים ובנהר אית תניי תני מכורין ואית תניי תני אינן מכורין אמר רב חסדא מאן דמר מכורין את שהן בתחומה ומאן דמר אינן מכורין את שאינן בתחומה:

דף יד, ב פרק ד הלכה ח משנה המוכר את השדה מכר את האבנים שהן לצורכה ואת הקנים שבכרם שהן לצורכו ואת התבואה שהיא מחוברת לקרקע ואת מחיצת הקנים שהיא פחותה מבית רובע ואת השומירה שאינה עשויה בטיט ואת החרוב שאינו מורכב ואת בתולת השקמה אבל לא מכר לא את האבנים שאינן לצורכה ולא את הקנים שבכרם שאינן לצורכו ולא את התבואה שהיא תלושה מן הקרקע בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה הרי כולן מכורין בין כך ובין כך לא מכר לא את מחיצת הקנים שהיא בית רובע ולא את השומירה העשויה בטיט ולא את החרוב המורכב ולא את סדן השקמה לא את הבור ולא את הגת ולא את השובך בין חריבין בין שלימין וצריך ליקח לו דרך דברי רבי עקיבה וחכמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך ומודה ר' עקיבה בזמן שאמר לו חוץ מאילו שאינו צריך ליקח לו דרך מכרן לאחר ר' עקיבה אומר אינו צריך ליקח לו דרך וחכמים אומרים צריך ליקח לו דרך במה דברים אמורים במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולן האחין שחלקו זכו בשדה זכו בכולן המחזיק בניכסי הגר החזיק בשדה החזיק בכולן המקדיש את השדה הקדיש את כולן ר' שמעון אומר המקדיש את השדה לא הקדיש אלא החרוב המורכב ואת סדן השקמה:

דף יד, ב פרק ד הלכה ח גמרא דבית רבי ינאי אמרי במחולקין לגפנים. רבי חייה רובה שאל היו שם חליות מחולקות לכרות רבי יצחק בר טבליי שאל היו שם טבליות של שיש מחולקות לכתלין רב יודן בר רבי ישמעאל שאל היו שם מלבנין מחולקו לחלונות. רבי

חייה בשם רבי יוחנן יש שם ערוגה שהיא ששה על ששה
ויש לה שם בפני עצמה אינה מכורה. אמר רבי יוחנן
הקונה סדן שקמה בתוך של חבירו מחלוקת ר' יוסי
ישמעאל בר רבי יוסי ורבנין רבי ישמעאל בי רבי יוסי
אומר קנה קרקע ורבנין אמרין לא קנה. ר' חייה בר
ווא שאל מכר לו כל האילן ושייר לו סדן שקמה על
דעתיה דרבי ישמעאל בי רבי יוסי קנה קרקע על דעתיה
דרבנין לא קנה קרקע. רבי יצחק בר טבליי שאל מכר
לו כל האילן וזית שבמקום פלוני כל זיתים שיש שם
מכורין. ר' יודן בי ר' ישמעאל שאל הקונה שלשה כיתי
קנים קנה ארץ גדול שבארץ ישראל. במה דברים
אמורים במוכר אבל <לא> בנותן מתנה נותן את
כולם. מה בין מוכר ומה בין נותן מתנה

דף טו, א פרק ד הלכה ח גמרא רבי בא בר טבליי בשם
רב שכן דרך הנותן מתנה להיות נותן בעין יפה. רבי
שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שכן דרך הלקוחות
להיות מדקדקין. ומה ביניהון הקדש מאן דמר שכן
דרך הנותן מתנה להיות נותן בעין יפה אף המקדיש
בעין יפה מקדיש ומאן דמר שכן דרך הלקוחות להיות
מדקדקין מה אמר במקדיש. נישמענה מהדא האחין
שחלקו יש להן דרך זה על גבי זה. ואית דבעי מימר כן
אמר רבי לעזר האחין שחלקו זכו בשדה זכו בכולן
המחזיק בניכסי הגר קנה החזיק בשדה החזיק בכולן
הקדיש את השדה הקדיש את כולן. ר' שמעון אומר
המקדיש את השדה <לא> הקדיש החרוב המורכב
ושקמה הישנה מפני שיונקין משל הקדש מפני ששייר
לו דרך. אם לא שייר לו דרך אף הן יונקין משל הקדש:

מסכת בבא בתרא פרק ה

דף טו, ב פרק ה הלכה א משנה המוכר א את הספינה
מכר את התורן ואת הנס ואת ההוגין ואת כל המנהיגין
אותה אבל לא מכר לא את העבדים ולא את המרצפון
ולא את האנתיקי בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה

הרי כולן מכורין מכר את הקרון לא מכר את הפרדות
מכר את הפרדות לא מכר את הקרון מכר את הצמד
לא מכר את הבקר מכר את הבקר לא מכר את הצמד
רבי יהודה אומר הדמים מודיעין כיצד אמר לו מכור לי
צמדך במאתים זוז הדבר ידוע שאין הצמד במאתים
זוז וחכמים אומרים אין הדמים ראייה המוכר את
החמור לא מכר את כליו נחום המדי אומר מכר את
כליו רבי יהודה אומר פעמים מכורין ופעמים אינן
מכורין כיצד היה חמור לפניו וכליו עליו אמר לו מכור
לי חמורך זו כליו מכורין חמורך ההוא אין כליו מכורין
המוכר את החמור מכר את הסייח מכר פרה לא מכר
את בנה מכר אשפות מכר זיבלה מכר בור מכר מימיו
מכר שובך מכר יונים מכר כוורת מכר דבורים הלוקח
פירות שובך מפריח בריכה הראשונה כוורת נוטל
שלשה נחילין ומסרס חלות דבש מניח שתי חלות
זיתים לקוץ מניח שני גרופיות:

דף טו, ב פרק ה הלכה א גמרא תני המוכר את הספינה
מכר את האסכלה ובור המים שבתוכו אבל לא מכר
היצועין והעובין והאיסקופה והביצית. סומכוס אומר
מכר דוגית. תנאים שהתנה יהושע רבי לוי בן ביריי
בשם רבי יהושע בן לוי ארבעה.

דף טז, א פרק ה הלכה א גמרא מלקטין עשבים מכל
מקום חוץ משדה תלתן שאסורין משום גזל תמן תנינן
וכן תלתן שהעלת מיני עשבים אין מחייבין אותו לנכש
כיני מתניי אין מחייבין אותו לעקור. כתנאי יהושע את
מר מלקטין עשבים מכל מקום חוץ משדה תלתן
שאסורין משום גזל הדא אמרה שאינו רוצה בהן אמר
תמן משזרען לעמיר ברם הכא שזרעו לזרע. מה התנה
יהושע לעוברי עבירה ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן
שהוא רוצה בהן כילו עקורין ומונחין מפניו ומר בשדה
כרם. דמר ר' ינאי כל הספחין אסורין חוץ מן העולים
בשדה בור ובשדה ניר בשדה כרם ובשדה זרע. בשדה
בור דלא משגח עליה בשדה ניר דו בעי מתקנה חקליה
בשדה כרם שלא לאסור את כרמו בשדה זרע שאינו

רוצה בהן ואם תאמר רוצה בהן כאילו עקורין ומונחין לפניו. תמן תנינן המוציא מת בתחילה מושלך כדרכו נוטלו ואת תבוסתו. אמר רב חסדא זאת אומרת מת מצוה מותר לפנותו דתנינן נוטלו ואת תבוסתו. וכמה רבי שמואל בשם רבי יונתן עד שלשה אצבעות עד מקום שמוהל יורד.

דף טז, ב פרק ה הלכה א גמרא א"ר זעירא לא מסתברא דלא מת מצוה אסור לפנותו שאם אומר את מותר לפנותו אילו הואיל ומאבדין כל השדה לא כל שכן שמותר לפנותו. ממה דשפיטא לתנא מת מצוה אסור לפנותו לפום כן צריך מתניתא. אמר רב חסדא אתיאיא כמאן דמר מת מצוה מותר לפנותו אני אומר בשבילי הרשות נקבר. וחש לומר שמא מת מצוה היה. ואין מיתי מצוה מצויין ומוטלין. בשבילי הרשות משתיקת התבואה עד שתירד רביעה שנייה. ולוקחין נטיעות מכל מקום חוץ משל זית ומשל גפן. כזית מן החדש שבחדש ומן הישן שבישן אבל אם היה עשוי כמין טרגול אפילו מן החדש שבחדש אסור. רבי תנחום דכפר גון בשם רבי לעזר בי רבי יוסי ארבעה מלקטין עשבין מכל מקום ובלבד שלא ישרשו ופונים לאחורי הגדר. רבי לעזר בי רבי יוסי בשם ר' תנחום עד מקום שמתעטש ואין קולו נשמע ורועין בחורשין. אפי' שבת יהודה בשבת נפתלי. ונותנין לנפתלי מלא חבל לדרומו של ים שנאמר ים ודרום ירשה דברי ר' יוסי הגלילי ר' עקיבה אומר ים זה של סמכו ודרום זה ים של טבריה. ומסתלקין לצדדין. רב יהודה בשם רב אפילו שדה מליאה כרכום מה נותן דמים או לאו. מן מה דמר רב יהודה אפילו מליאה כרכום הדא אמר נותן דמים. א"ר לא מכיון דמר רב יהודא אפילו לשדה מליאה כורכום הדא אמרה אין נותן דמים. ואינו יכול לרחוק את עצמו יותר מדאי. נישמעני מהדא מעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע שהיו מהלכין בדרך וראו את יהודה בן פפוס משתקע ובא כנגדן אמר רבן גמליאל לר' יהושע מי זה שמראה עצמו באצבע אמר לו יהודה בן

פפוס הוא שכל מעשיו לשום שמים. ר' שמואל בשם רבי יונתן הרוצה לבנות עיר בתחילה נותנין לו ארבעה דרכים לארבע רוחות העולם. ר' חנינה בעי קומי ר' מנא

דף יז, א פרק ה הלכה א גמרא מה מארבע אמות עד שמנה או משמנה עד שש עשרה אמר לו משמנה ועד שש עשרה כדי שיהא קרון הולך וקרון בא :

דף יז, א פרק ה הלכה ב משנה הקונה שני אילנות בתוך של חבירו הרי זה לא קנה קרקע רבי מאיר אומר קנה קרקע הגדילו לא ישפה העולה מן הגזע שלו ומן השרשים של בעל הבית ואם מתו אין לו קרקע קנה שלשה קנה קרקע הגדילו ישפה העולה מן השרשין שלו ואם מתו יש לו קרקע :

דף יז, א פרק ה הלכה ב גמרא דבי ר' ינאי אמרי הרואה את הצל זה שורש הרואה את החמה זהו גזע. ר' חמא בר עוקבה בשם ר' יוסי העולה משרשיו ומגזעו זהו שורש מגזעו ולא משרשיו זהו אילן. א"ר יוחנן הקונה שלשה אילנות קנה קרקע שביניהן ותחתיהן וחוצה להן כמלוא אורה וסלו. א"ר לעזר ודרך אין לו ומלוא אורה וסלו יש לו חוצה לו :

דף יז, א פרק ה הלכה ג משנה המוכר את הראש בבהמה גסה לא מכר את הרגלים מכר את הרגלים לא מכר את הראש מכר את הקנה לא מכר את הכבד מכר את הכבד לא מכר את הקנה אבל בבהמה דקה מכר את הראש מכר את הרגלים מכר את הרגלים לא מכר את הראש מכר את הקנה מכר את הכבד מכר את הכבד לא מכר את הקנה :

דף יז, א פרק ה הלכה ג גמרא רבי יצחק שאל מכר חצי הראש מכר חצי הרגלים מכר חצי קנה מכר חצי כבד מכר חצי קנה נישמענה מהדא כמר לו יד כמות שהיא ראש כמות שהוא בני מעיים כמות שהן נותנן לכהן

ואינו מנכה לו מן הדמים לקחן במשקל נותנן לכהן ומנכה לו מן הדמים :

דף יז, א פרק ה הלכה ד משנה ארבע מידות במוכרים מכר לו חיטים יפות ונמצאו רעות הלוקח יכול לחזור בו רעות ונמצאו יפות המוכר יכול לחזור בו

דף יז, ב פרק ה הלכה ד משנה רעות ונמצאו רעות יפות ונמצאו יפות אין אחד מהן יכול לחזור בו שחמתי ונמצאת לבנה לבנה ונמצאת שחמתית עצים של זית ונמצאו של שקמה של שקמה ונמצאו של זית יין ונמצא חומץ חומץ ונמצא יין שניהן יכולין לחזור בהן המוכר פירות לחבירו משך ולא מדד קנה מדד ולא משך לא קנה אם היה פיקח שוכר את מקומן הלוקח פשתן מחבירו הרי זה לא קנה עד שיטלטלנו ממקום למקום ואם היה במחובר לקרקע ותלש כל שהוא קנה המוכר יין ושמן לחבירו והוקרו או שהוזלו עד שלא נתמלאת המידה למוכר משנתמלאת המידה ללוקח היה סרסור ביניהן נשברה החבית נשברה לסרסור חייב להטיף לו שלש טיפין הרכינה ומיצת הרי זה של מוכר והחנווני אינו חייב להטיף לו שלש טיפין רבי יהודה אומר בלילי שבת עם חשיכה פטור :

דף יז, ב פרק ה הלכה ד גמרא והיכי אם בשהיתה המידה למוכר חזקה למוכר אם היתה ללוקח חזקה ללוקח. ר' יהודה בשם שמואל ר' לא בשם ר' יהודה ברבי כיני מתניי כשהיתה המדה לאדם אחר. תני ר' יודה אומר לילי שבת עם חשיכה פטור מפני שהוא רשות וחכמים אומרים בין כך ובין כך חייב. מאי טעמא אמר ר' יודן אם שכיר הוא בא בשכרו :

דף יז, ב פרק ה הלכה ה משנה השולח את בנו אצל החנווני ומדד לו באיסר שמן ונתן לו את האיסר שבר את הצלוחית ואיבד את האיסר החנווני חייב ורבי יהודה פוטר שעל מנת כן שילחו ומודין חכמים לר' יהודה בזמן שהצלוחית ביד התינוק ומדד החנווני

לתוכה החנווני פטור הסיטון מקנח מידותיו לשלשים יום ובעל הבית אחת לשנים עשר חדש ר"ש בן גמליאל אומר חילוף הדברים החנווני מקנח את מידותיו פעמים בשבת וממחה את מקלותיו פעם אחת בשבת ומקנח מאזנים על כל משקל ומשקל אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים בלח אבל ביבש אינו צריך וחייב להכריע לו טפח

דף יח, א פרק ה הלכה ה משנה היה שוקל לו עין בעין נותן לו גירומים אחד לעשרה בלח ואחד לעשרים ביבש מקום שנהגו למוד בדקה לא ימוד בגסה לא ימוד בדקה למחוק לא יגדוש לגדוש לא ימחוק:

דף יח, א פרק ה הלכה ה גמרא א"ר בא בר ממל בעשירות חייב להכריע לו טפח. כתיב מאזני צדק אבני צדק מיכן אמרו חכמים כל מצוה שמתן שכרה בצידה אין ב"ד מוזהרין עליה. יהיה לך מנה לך אנגרמוס על כך ותימר הכן. א"ר בון בר חייה כיני מתניי כל מצוה שמתן שכר בצידה אין בית דין נענשין עליה. רב מנייה ריש גלותא אנגרמוס והוה מחי על מכילתא ולא על שיעוראי חבשיה ריש גלותא. עאל רב קרנא גיבה א"ל אנגרמוס שאמרו למידות ולא לשיעורין א"ל והא תנית אנגרמוס למידות ולשיעורין א"ל פוק אמר לון אנגרמוס שאמרו למידות ולא לשיעורין נפק ואמר לון בר נש דתנה כבשה דאהינו חבשין ליה:

מסכת בבא בתרא פרק ו

דף יח, א פרק ו הלכה א משנה המוכר פירות לחבירו ולא צימחו אפילו זרע פשתן אינו חייב באחריותו רבן שמעון בן גמליאל אומר זירעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן המוכר פירות לחבירו הרי זה מקבל עליו רובע טנופת לסאה תאנים מקבל עליו עשר מתליעות למאה מרתף של יין מקבל עליו עשר קוססות למאה קנקנים בשרון מקבל עליו עשר פיטסאות למאה

המוכר יין לחבירו והחמיץ אינו חייב באחריותו ואם יודע שיינו מחמיץ הרי זה מקח טעות אם אמר לו יין מבושם אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד עצרת ישן משל אשתקד מיושן משל שלש שנים:

דף יח, ב פרק ו הלכה א גמרא תני המוכר פירות לחבירו ולא צימחו אפי' זרע פשתן אין חייב באחריותו ואם התנה עמו מתחילת הזרע חייב באחריותו. מהו נותן לו דמי זרעו ויש אומרים נותן לו דמי יציאותיו. הכא מקבל עליו ברם תמן ימעט הכא ובלבד טנופת ברם תמן מין הכא ובלבד כדרך מגעו ברם תמן ובלבד כדרך משואו. הכא ר"ש מודה ברם תמן ר"ש אומר שני מינין הן ואין מצטרפין. רבי חייה בר בא שאל סאה חיטין שנפלה לתוך מאה של שעורין כהן וישראל מהו שיחלקו את השבח ר' יצחק בר טבליי שאל סאה תרומה שנפלה לתוך מאה של חולין מוכר ולוקח מהו שיחלקו את השאר. א"ר בון בר חייה נישמענה מהדא הבורר צרורות מתוך כרייו של חבירו חייב לשפות לו. ר' בון בר כהנא אמר באומר צבור ואקנה אבל אם היו צבורין משעה ראשונה לא בדא. תני מאה חביות אני מוכר לך חייב להעמיד לו יין יפה כרוב היין הנמכר באותו מקום מאה חביות יין אני מוכר לך חייב להעמיד לו יין יפה כרוב היין הנמכר באותו חנות

דף יט, א פרק ו הלכה א גמרא מאה חביות אילו אני מוכר לך אפילו חומץ הגיעו. רבי חייה בר ווה בשהיו הקנקנים ללוקח יכיל מימר ליה לשתייה מכרתיו לך. בדק הבית להיות מפריש עליה והולך עד שלשה ימים ודאי מיכן והילך ספק. ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי שלשה ימים הראשונים ודאי יין האחרונים חומץ אמצעיים ספק. א"ר אבהו אני שמעתיה ממנו מה מעבד ומר ר' יוחנן עד שלשה ימים ודאי מיכן והילך ספק. ר' לא בשם רבי לעזר ר' יסא בשם רבנין דעלין ושמעין מבי מדרשא דברי עיטיין במחט כהדא דר' יהושע בן לוי בחבית איבד מחט שופה ובא ומצאה

חלודה ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי ג' ימים הראשונים וודאי טמאה אחרונים טהורה אמצעיים ספק. א"ר אבהו אוף שמעתיה ממנו מה מיעבד ומר ר' יוחנן עד שלשה ימים ודאי מיכן והילך ספק. רבי חייה בר ווה שאל בא בסוף שבוע ומצאו חומץ ברור או מיכן ולהבא ר' יצחק שאל עבר הפרק בסוף ארבעים יום כוחו של פרק ביטל כח של ארבעים יום או כח ארבעים יום ביטל כוחו של פרק. ר' קריספה שאל בכל שנה בודק או אחת לשלשה שנים נישמענה מהדא המוכר יין לשנה חייב באחריותו עד החג. א"ק יודן תיפתר כגון אילין גלילאי דלא קטפין כרמיהון אלא בתר חגא ולית שמע מינה כלום. ויידא אמרה דא ישן משל אשתקד מיושן של שלשה שנים. נימר משם הדא מטמועיתה מה חבית אחת הוא בודק כולהון תלויות בה כל אחת וא' הוא בודק ואין מחמיצות. א"ר שמי אית בני נש מקשין על גרבא מדלעיל וידעין מה דאית ביה מלגיו :

דף יט, א פרק ו הלכה ב משנה המוכר מקום לחבירו לעשות לו בית וכן המקבל מקום מחבירו לבנות לו בית חתנות לבנו בית אלמנות לבתו בונה ארבע אמות על שש דברי רבי עקיבה ר' ישמעאל אומר

דף יט, ב פרק ו הלכה ב משנה רפת בקר הוא זו הרוצה לעשות רפת בקר בונה ארבע אמות על שש בית קטן שש על שמנה גדול שמנה על עשר טריקלין עשר על עשר רומו כחצי אורכו וכחצי רחבו וראייה לדבר היכל וכתליו רבן שמעון בן גמליאל אומר כבנין היכל :

דף יט, ב פרק ו הלכה ב גמרא תני קנטר חייב להעמיד לו שתים עשרה על שתים עשרה. רב המנונא ספרא שאל לר' חנינה כתוב אחד אומר קומתו שלשים אמה וכתוב אחד אומר קומתו עשרים אמה. ולא הוה דשמעה ולא אמרין ליה כלום. שאל לרבי ירמיה אמר ליה מן הקרקע ולמעלן שלשים אמה ומן הדביר ולמעלן עשרים אמה אמר רבי אבהו מפכליה דביר. דביר היה

עומד מן הקרקע ועד הקורות דכתיב וספון בארץ מן הקרקע ועד הקורות אלא מן הקרקע ולמעלן שלשים אמה מן הכרוב ולמעלן עשרים אמה. אמר רבי תנחומא מסורת אגדה היא שאין מקום דביר עולה מן המניין. א"ר לוי ולא מקום ארון עולה מן המניין אמר רבי לוי ותני כן בשם ר' יודה בי ר' אלעאי ארון עומד באמצע וחולק הבית עשר אמות לכל רוח:

דף יט, ב פרק ו הלכה ג משנה מי שיש לו בור לפניו מביתו של חבירו נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסין ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין ואינו מכניס בהמתו ומשקה מבורו אלא ממלא ומשקה מבחוץ זה עושה לו פותחת וזה עושה לו פותחת מי שיש לו גינה לפניו מגינתו של חבירו נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסין ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין ואינו מכניס לתוכה תגרים ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת והחיצון זורע את הדרך נתנו לו דרך מן הצד מדעת שניהן נכנס בשעה שהוא רוצה ויוצא בשעה שהוא רוצה ומכניס לתוכה תגרים ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת וזה וזה אינן רשאים לזרעה:

דף יט, ב פרק ו הלכה ג גמרא תני החיצון אין זורע את הדרך דו אי"ל מעלל אנא שרע. הפנימי אין זורע את הדרך דו אמר ליה את חייס על דידך ודייש על דידי:

דף כ, א פרק ו הלכה ד משנה מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו נטלה ונתן להן מן הצד מה שנתן נתן ושלו לא הגיעו דרך היחיד ארבע אמות ודרך הרבים שש עשרה אמה דרך המלך אין לה שיעור ודרך הקבר אין לה שיעור המעמד דייני ציפורין אמרו בית ארבעת קבין המוכר מקום לחבירו לעשות לו קבר וכן המקבל מקום מחבירו לעשות לו קבר עושה תוכה של מערה ארבע אמות על שש ופותח לתוכה שמנה כוכין שלשה מיכן וגי' מיכן ושנים מכנגדן והכוכין ארכן ארבע אמות ורומן שבעה ורחבן ששה ר"ש אומר עושה תוכה של מערה שש על שמנה ופותח לתוכה שלש עשר כוך

ארבעה מיכן וארבעה מיכן ושלש' מכנגדן ושנים אחד מימין הפתח ואחד מן השמאל ועושה חצר על פתח המערה שש על שש כמלוא המיטה וקובריה ופותח לתוכה שתי מערות אחת מיכן ואחת מיכן ר"ש אומר ארבע לארבע רוחותיה רבן שמעון בן גמליאל אומר הכל לפי הסלע:

דף כ,א פרק ו הלכה ד גמרא רב חייה בר יוסף אמר עושה אותן כמין נגרין א"ל ר' יוחנן והלא הכלבים אינן נקברין כן. כיצד עושה בונה מלפניי כבחוץ ואין העוברת נוגעת בו. אינו עבר בני חדא מדלעיל וחדא מלרע:

מסכת בבא בתרא פרק ז

דף כ,א פרק ז הלכה א משנה האומר לחבירו בית כור עפר אני מוכר לך היו שם נקעים עמוקים עשרה טפחים או סלעים גבוהים עשרה טפחים אין נמדדין עמה פחות מיכן נמדדין עמה ואם אמר לו כבית כור אפילו היו שם נקעים עמוקים יותר מעשרה טפחים או סלעים גבוהים יותר מעשרה טפחים הרי אילו נמדדין עמה:

דף כ,א פרק ז הלכה א גמרא ר' יסא בשם ר' יוחנן ובלבד במעוטי שדהו במובלעים בה ובסלע ששילחו בית רובע אין נמדד עמה. שבאמצע נמדד שבצד אין נמדד. אי זהו צד ואי זהו אמצע דבית ר' ינאי אמרי כל שמחרישה סובבתו זהו אמצע אין המחרישה סובבתו זהו הצד. אתא ר' יוסי בשם ר' יוחנן היה רובה מצד אחד שאם תפזרנה ויש לה מיעוט נמדד עמה.

דף כ,ב פרק ז הלכה א גמרא רחבין כמה רבי חגי אמר עד ארבע אמות ר' יוסי בי ר' בון אמר עד עשרה טפחים. היה שם נקע אי עמוק עשרה טפחים ואין בו ארבעה מהו נישמעני מהדא דמר ר' יסא בשם רבי יוחנן ובלבד במיעוט השדה ובמובלעין בה ובסלע

ששילחו בית רובע אין נמדד עמה היה חלוק נמדד עמה. הדא אמרה היה רובה מצד אחד שאם תפזרנה ויש בה מיעוט אין נמדד עמה. היה שם נקע אחד ארוך והוא מסתלק לבית רובע. ר' חייה בר ווא שאל היה עשוי כמין מקלות נמדד עמה אי לא ר' יודן בר ישמעאל שאל היה עשוי כמין טבליות של שייש נמדד עמה אי לא ר' יצחק בר טבליי שאל היה עשוי כמין קתדריות ממקום דופנו הוא מודד או ממקום שיפועו מודד. רב הונא בשם רב חייה בשם ר' יוחנן והוא שיהא שם בית ארבע כור עפר :

דף כ,ב פרק ז הלכה ב משנה בית כור עפר אני מוכר לך מדה בחבל פחת כל שהוא נכה הותיר כל שהוא יחזיר ואם אמר לו אם חס ואם יתר אפילו אם פחת רובע לסאה או הותיר רובע לסאה הגיעו יותר מיכן יעשה חשבון ומהו מחזיר לו מעות ואם רצה מחזיר לו קרקע ולמה אמרו מחזיר לו מעות לייפות כוחו של מוכר שאם שייר בשדה בית תשעת קבין ובגינה בית חצי קב וכדברי רבי עקיבה בית רובע מחזיר לו את הקרקע ולא את הרובע בלבד הוא מחזיר לו אלא את כל המות' :

דף כ,ב פרק ז הלכה ב גמרא הכא את מר הגיעו והכא את מר לא את הרובע בלבד מחזיר לו אלא כל המותר. אמר מכיון שאת מוציא

דף כא,א פרק ז הלכה ב גמרא לפחות מחבל מחזירו את למידה בחבל :

דף כא,א פרק ז הלכה ג משנה מידה בחבל אם חסר אם יתר ביטל אם חבר אם יתר מידה בחבל הן חסר הן יתר מדה בחבל ביטל מידה בחבל את הוא חסר הן יתר כדברי בן ננס בסימניו במצריו פחת משתות הגיעו עד שתות ינכה :

דף כא, א פרק ז הלכה ג גמרא תני ר' חייה המוכר עבד לחבירו נמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו. נמצא ליסטים או מוכתב למלכות לא הגיעו. רבי הונא אמר השתות עצמו מנכה:

דף כא, א פרק ז הלכה ד משנה האומר לחבירו חצי שדה אני מוכר לך משמנין ביניהן נוטל חצי שדהו חצייה בדרום אני מוכר לך משמנין ונוטל חצייה בדרום והוא מקבל עליו מקום הגדר והחריץ ובין חריץ וכמה הוא חריץ ששה טפחים ובין חריץ לשלשה:

דף כא, א פרק ז הלכה ד גמרא תני האומר לחבירו חצי שדה אני מוכר לך ופלוני מקיפך ופלוני מקיפך וחצי פלוני מקיפך רב הונא ורב יהודה ור' ירמיה כד אמר נותן לו כמין פנדור וחד אמר נותן לו כמין מטלית וחד אמר נותן לו כמין פסיקיא:

מסכת בבא בתרא פרק ח

דף כא, ב פרק ח הלכה א משנה יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין מנחילין ולא נוחלין לא נוחלין ולא מנחילין אילו נוחלין ומנחילין האב את הבנים והבנים את האב ואחין מן האב נוחין ומנחילין האיש את אמו והאיש את אשתו ובני אחיות נוחלין ולא מנחילין האשה את בנה והאשה את בעלה ואחי האם מנחילין ולא נוחלין והאחין מן האם לא נוחלין ולא מנחילין סדר נחלות כך הוא איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו הבן קודם לבת וכל יוצאי יריכו של בן קודם לבת הבת קודמת לאחין וכל יוצאין יריכה של בת קודמין לאחין האחין קודמין לאחי האב כל יוצאי יריכו של אחין קודמין לאחי האב זה הכלל כל הקודם בנחלה יוצאי יריכו קודמין והאב קודם לכל יוצאי יריכו:

דף כא, ב פרק ח הלכה א גמרא כתיב איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו. תני ר' ישמעאל שינה הכתוב נחלה זאת מכל נחלות שבתורה שבכולן כתוב ונתתם וכאן כתוב והעברתם. עיבור הדין הוא שתהא הבת יורשת. חכמי העכו"ם אומרים בן ובת שוין כאחת דאינון דריש ובן אין לו האם אם יש לו שניהן שוין התיבון והכתיב ואם אין לו בת הא אם יש לו שניהן שוין ואתון מודין דליתי בר אף הכא ליתי בר. הצדוקין אומרים בת הבת והבת שניהן שוין דאינון דרשי מה בת בנו הבאה מכח בני יורשתני בתי הבאה מכוחי אינו דין שתירשני. אמרו להן לא אם אמרתם בבת הבן שאינה באה אלא מכח האחים

דף כב, א פרק ח הלכה א גמרא תאמרו בבת שאינה באה אלא מכח הזקן. תלמוד לומר וכל בת יורשת נחלה ממטות וגוי וכי היאך איפשר לבת לירש שני מטות אלא תיפתר אביה משבט זה ואמה משבט אחר. עד כדון בן את האב האב את הבן מה אם הבן שאינו בא אלא מכח האב הרי הוא יורשו האב שאין הבן בא אלא מכוחו אינו דין שיורשו. אמר קרא קרוב קודם קודם. עד כדון בת בן מה אם הבת שהורעתה כוחה בניכסי האב ייפיתה כוחה בניכסי האם בן שייפיתה כוחו בניכסי האב אינו דין שנייפה כוחו בניכסי האם נמצאת הבת למידה מן הכתוב והבן מקל וחומר. בן קודם לבת רבי שמעון בן לעזר אומר משום רבי זכריה בן הקצב כך היה רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון אחד הבן ואחד הבת שווין במטה האם רבי מלוך בשם ר' יהושע בן לוי הלכה כרבי זכריה. ר' ינאי קפודקייא הוה ליה עובדא והווי דיינין רב הונא ורבי יהודה בן פזי ורב אחא אמר לון רבי אחא אחינו שבחוצה לארץ הדיוטות הן והן טועין את ההלכה ועוד דאינון סמכין על הדא דרבי מלוך בשם רבי יהושע בן לוי ולית הוא כן ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אין הלכ' כרבי זכריה רבי בא בריה דר' חייה בשם רבי יוחנן אין הלכה כרבי זכריה בן הקצב רבי

לעזר אבוי דרבי יצחק בר נחמן בשם ר' הושעיי אין כלה כרבי זכריה. רב ינאי ורבי יוחנן הוון יתבין עאל ר' יודן נשייא ושאל וכל בת יורשת נחלה ממטות מהו. א"ל מקיש מטה האב למטה האם מה מטה האב אין לבת במקום הבן אף מטה האם אין לבת במקום בן. או חילוף מה מטה האם יש לבת במקום בן אף מטה האב יש לבת במקום בן. א"ל ר' יוחנן איתא מן תמן לית אהן גוברא בעי מישמע מילה דאורייתא והאישי את אמו והאישי את אשתו לא הוא האישי את אמו הוא האישי את אשתו. רבי יצחק בעי מימר פנסטה ולא אשכח. ומר הדא הילכתא תינייתא בן אין לי אלא בן בן בת מניין תלמוד לומר בן מכל מקום. בת אין לי אלא בת בן בת בן בת בן בת בן מניין תלמוד לומר בת מכל מקום. אחים אין [לי] אלא אחים בני אחים בנות אחים בני בנות אחים מניין תלמוד לומר לשאירו הקרוב מכל מקום:

דף כב, ב פרק ח הלכה ב משנה ב בנות צלפחד נטלו שלשה חלקים בנחלה חלק אביהן שהיה מיוצאי מצרים וחלקו עם אחיו בניכסי חפר ושהיה בכור נטל שני חלקים:

דף כב, ב פרק ח הלכה ב גמרא בנות צלפחד אמרו לפני משה רבינו אם אנו בנות צלפחד נירש את אבינו אם אין בנות צלפחד תתייבם אמינו מיד ויקרב משה את משפטן לפני ה' אמר לו הקדוש ברוך הוא כן בנות צלפחד דוברות תן להן אחוזת נחלה תן להן בקרקעות תן להן במטלטלין תן להן חלק אביהן בתוך אחי אביהן. ר' יאשיה אמר ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ דכתיב לשמות מטות אבותיו ואם כן מה תלמוד לומר לאלה אלא מפני הנשים ומפני הקטנים. רבי יוחנן אמר לבאי הארץ נתחלקה הארץ שנאמר לאלה תחלק אם כן מה תלמוד לומר לשמות מטות אבותיו משונה נחלה זו מכל נחלות שבעולם שכל נחלות שבעולם חיים יורשין מתים וכא מתים יורשין חיים. תני ר' יהושע בן קרחה אומר ליוצאי מצרים ולעומדים בערבות מואב

נתחלקה הארץ כיצד מי שהיה מיוצאי מצרים ומעומדים בערבות מואב נטל שני חלקים. מיוצאי מצרים ולא מעומדים בערבות מואב מעומדים בערבות מואב ולא מיוצאי מצרים נטל חלק אחד. בנות צלפחד נטלו חמשה חלקים חלקן עם יוצאי מצרים וחלקן עם העומדים בערבות מואב ושהיה בכור נטלו שני חלקים וחלק אביהן בתוך אחי אביהן. אמר ר' יוסי מתניתא לא אמרה כן אלא נתן נתן להם אחוזת נחלה בתוך אחי אביהן הדא הוא דכתיב ויפלו חבלי מנשה עשרה. יהושע וכלב נטלו שלשה חלקים חלקן עם יוצאי מצרים וחלקן עם העומדים בערבות מואב ונטלו חלק מרגלים הדא הוא דכתיב ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים וגו'. אבל חלק מתלוננים ועדת קרח נפל לאמצע. ובניהם בזכות אבי אביהן ואמותיהן הדא הוא דכתיב ובני קרח לא מתו. רבי מושלו משל למה הדבר דומה לשני אחים שותפין שיצאו במצרים לזה תשעה בנים ולזה בן אחד וירשו בית עשרה כורין כל אחד ואחד נוטל לתך. החזירם לאבותיהן וחלקום נמצא בן זה נוטל מחצה ובני זה נוטלין מחצה. ר' דוסתאי בן יהודה מושלו משל למה הדבר דומה לשני אחים כהנים שותפין שהיו עומדין על הגורן לזה תשעה בנים ולזה בן אחד ונטלו בית עשרה קבין החזירום לאבותיהן וחלקום נמצא בן זה נוטל מחצה ובני זה מחצה.

דף כג, א פרק ח הלכה ב גמרא רבי יוחנן מתיב והבאתי אתכם אל ארץ אבותיכם וגומר אם מתנה למה ירושה ואם ירושה למה מתנה. אלא מאחר שנתנה להן לשום מתנה חזר ונתנה להן לשום ירושה. א"ר הושעיה כל מקום שנאמר מורשה לשון דיהא התיבון והכתיב מורשה קהלת יעקב אמר לית דיהא סוגין מיניה. מן דו לעי היא משכח כולה :

דף כג, א פרק ח הלכה ג משנה אחד הבן ואחד הבת בנחלה אלא שהבן נוטל פי שנים בניכסי האב ואינו

נוטל פי שנים בניכסי האם והבנות ניזונות מניכסי האב ואינן ניזונות מניכסי האם :

דף כג, א פרק ח הלכה ג גמרא כתיב בכל אשר ימצא לו וגו' כיצד יורש בראוי כבמוחזק כיצד מת אביו בחיי אבי אביו נוטל פי שנים מניכסי אביו ואין נוטל פי שנים מניכסי אבי אביו ואם היה אביו בכור כשם שנטל מניכסי אביך כך נוטל מניכסי אבי אביו. ריש לקיש בשם אבא בר דלייה נאמר משפט לעניין כפילה ונאמר משפט לעניין פשוטה מה לעניין פשוטה את רואה את הבן כילו קיים ליטול פשיטות אביו אף לעניין כפילה את רואה את הבן כילו קיים ליטול כפילת אביו :

דף כג, א פרק ח הלכה ד משנה האומר איש פלוני בני בכור לא יטול פי שנים איש פלוני בני לא יירש עם אחיו לא אמר כלום שהתנה על מה שכתוב בתורה המחלק נכסיו על פיו ריבה לאחד ומיעט לאחד השווה להן את הבכור

דף כג, ב פרק ח הלכה ד משנה דבריו קיימין ואם אמר משם ירושה לא אמר כלום כתב בין בתחילה בין באמצע בין בסוף משום מתנה דבריו קיימין :

דף כג, ב פרק ח הלכה ד גמרא ר' לא השווה את הבכורה לאחין אמר לון רבי חגיי ולא קרייא היא לא יוכל לבכר. אמר רבי לעזר העבודה שיכול אלא שאינו רשאי. אי כן יכיל משם מתנה: כתב בין בתחילה בין באמצע בין בסוף משם מתנה דבריו קיימין. אמר רבי הושעיה יינתן לאיש פלוני ירושה שהורשתיו יירש איש פלוני מתנה שהורשתיו יירש פלוני ירושה שנתתי לו. כתבו ותנו שדה פלוני לפלוני רבי לעזר ור"ש בן יקים אעלון עובדא קומי ר' יוחנן אמר לו אם לזכרון דברים כתבו ותנו אם לזכותו בכתב כל עמה מודו שאין אדם מזכה בכתב לאחר מיתה. שמואל שאל לרב חונה מתנה שכתוב בה בלשון מכר מהו א"ל ארכביה אתרי ריכשי ברקי. א"ר חזקיה לא אמרין אלא מייתו תרין

סוסיין חיורין ומרכיבין על תריהון ודין אזלא בדא
ודין אזלא בדא ומשתכח לא צייד כלום :

דף כג, ב פרק ח הלכה ה משנה האומר איש פלוני
יירשני במקום שיש בת בתי תירשני במקום שיש בן לא
אמר כלום שהתנה על מה שכתוב בתורה רבי יוחנן בן
ברוקה אומר אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו
קיימין ועל מי שאין ראוי לו ליורשו אין דבריו קיימין :

דף כד, א פרק ח הלכה ה גמרא אמר ר' יוחנן לא א"ר
יוחנן בן ברוקה אלא על בן בין הבנים ועל בת בין הבנות
בת בין האחין אח בין הבנות לא אמר רבי יוחנן הלכה
כר' יוחנן בן ברוקה. רבי שאל לר' נתן בר בא אמר אכן
שאילה מאי טעמא דר' יוחנן בן ברוקה. רבי זעירא
אמר הכן שאלה מה ראו לומר הלכה כר' יוחנן בן
ברוקה. א"ל ואת לא שניתה לנו כן אינון ירתון. כיני
מתנית' אינון יטלון. אמר לו ואפילו כמאן דאמר ירתון
כח ב"ד מיופה כמה דתימר תמן אין אדם מזכה בלשון
מתנה והכא מזכה ודכוותה אין אדם מזכה בלשון
ירושה והכא מזכה. תמן תנינן רשב"ג אומר אם מתה
יירשנה שהתנה על מה שכתוב בתורה רב ירמיה בשם
רב מפני שהתנה על הכתוב בתורה והמתנה על הכתוב
בתורה תניין בטל. בתנאי שאינו של ממון וכא בתנאי
ממון נן קיימין. מה טעמא דרב בסוף הוא זכה. אמר
רבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה דמר ר' יוחנן
מכרה ונתנה בדין הוא להיות קיים ולמה אמרו מכרה
בטל שלא תהא מברחת נכסיה מבעלה ואומרת שלי הן.

דף כד, ב פרק ח הלכה ה גמרא רבי יוסטיני הוה ליה
עובדא קומי רבנן וחייבוניה קם קומי ריש לקיש אמר
זיל חות לניכסך. ר' ירמיה בעא קומי ר' זירא אמר רב
בסוף הוא זכה בהן א"ר יוחנן הלכה כר' יוחנן בן
ברוקה. אמר ריש לקיש איזיל חות לניכסך. מאן אינון
רבנן רבנן דר' יוסטני. וירש אותה יכול כשם שהוא
יורשה כך היא יורשתו ת"ל אותה הוא יורשה היא
אינה יורשתו. א"ר יוחנן דברי חכמים אביה יורשה

אחיה יורשים אותה התיב ר' בא בר ממל אם אומר את שאין יורשת אשה דבר תורה מעתה יירש את ארוסתו. כמה דתימר מן הקרובה לא גרושה ודכוותה הקרובה לא ארוסה. התיב רב המנונא אם אומר את שאין אשה יורשת דבר תורה מעתה יירש הבעל בראוי כבמוחזק אמר רבי יוסי כך שנה רבי אין הבעל נוטל בראוי כבמוחזק. אמר רבי יוסי בי רבי בון הרי בכור הרי ירושתו תורה ואינו יורש בראוי כבמוחזק. אמר רבי יצחק וילין דכתבין אין מיתת דלא בנין כל דלה יחזור לאביה תנאי ממון הוא ותנאו קיים. ושגוב הוליד את יאיר וגוי וכי מניין היו ליאיר ערים בהר הגלעד אלא שנשא אשה מבנות מנשה ומתה וירשה. אם אומר את שאין ירושת אשה דבר תורה נימר ויהי לשגוב אלא ויהי לו ליאיר. ודכוותה ואלעזר בן אהרן מת וכי מניין היו לו לפינחס בהר אפרים אלא שנשא אשה מבנות אפרים וירשה. אם אומר את שאין ירושת אשה דבר תורה נימר ויהיה לאלעזר אלא ויהי לפינחס:

דף כד, ב פרק ח הלכה ו משנה הכותב נכסיו לאחרים והניח את בניו מה שעשה עשוי אבל אין רוח חכמים נוחה הימנו רבן שמעון בן גמליאל אומר אם לא היו בניו נוהגין כשורה זכור לטוב:

דף כד, ב פרק ח הלכה ו גמרא א"ר בא בר ממל הכותב נכסיו לאחרים והניח את בניו עליו הוא אומי ותהי עוונותם על עצמותם. כהדא חד בר נש אפקד ניכסיי גבי ר' בא בר ממל א"ל אין הויין בנוי דהנייה הב לון פלגא וסב פלגא אתון בנוי ונסבין פלגא. בתר יומין אתון בעיין מיעור עימיה אמר לון לא אמר לי אבוכון אלא אי הוין בניי דהנייה הב לון פלגא וסב פלגא. כדון אתון קקו פדיפטי הבו לי מה דיהבית לכון:

דף כה, א פרק ח הלכה ז משנה האומר זה בני נאמן וזה אחי אינו נאמן יטול עמו בחלקו מת יחזרו נכסים למקומן נפלו לו נכסים ממקום אחר יורשו אחיו עמו

מי שמת ונמצאת דייתיקי קשורה לו על יריכו הרי זו אינה כלום יזכה בה לאחר בין מן היורשין ובין שאין מן היורשין דבריו קיימין :

דף כה, א פרק ח הלכה ז גמרא אם היו מוחזקין בו שהוא בנו ובשעת מיתתו אמר אינו בני ושאינו בנו אמר בני נאמן. היה עומד בצד המוכס ואמר בני הוא וחזר ואמר עבדי הוא נאמן. עבדי הוא וחזר ואמר בני הוא אינו נאמן אית תני תניי נאמן. א"ר מנא כגון אילין נפתאי דמשעבדין בבניהון יתיר. האומר יינתנו נכסיי לפלוני והוא כהן והיו שם עבדים אף ע"פ שאמר אי איפשי בהן יאכלו עבדיו בתרומה רשב"ג אומר מכיון שאמר אי איפשי בהן זכו בהן היורשין. א"ר לא בסתם חלוקין. מה נן קיימין אם דבר בריא שרוצה בהן כל עמא מודו שיאכלו עבדיו בתרומה ואם דבר בריא שאינו רוצה בהן כל עמא מודו שזכו בהן הירושין אלא כי נן קיימין בסתם. ורבנן סברין משעה ראשונה היה רוצה בהן ועכשיו חזר בו רשב"ג אומר מכיון שאמר אי איפשי זכו בהן היורשין. תני ר"ש בן גמליאל אומר דייתיקי מבטלת דייתיקי

דף כה, ב פרק ח הלכה ז גמרא אין מתנה מבטלת מתנה ר' אבא בר חנה ר' יוחנן וריש לקיש תריהון אמרין כל שאילו יבריא ויחזור בדייתיקתו חוזר אף במתנתו. כההיא אחתיה דר' חונייא כתבת ניכסה לרבי חונייא. צרכת וזבנת לבעלה. מן דדמכת אתא בעי מיעור עימיה. א"ל ולמה לא תבעתינון בחייה אמר ליה לא בעית מעיקתה אף על פי כך אפיק רבי אמי :

דף כה, ב פרק ח הלכה ח משנה הכותב נכסיו לבניו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אינו צריך הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו האב אינו יכול למכור מפני שהן כתובין לבן והבן אינו יכול למכור מפני שהן ברשות האב מכר האב מכורין עד שימות מכר הבן אין ללוקח בהן כלום עד שימות

האב האב תולש ומאכיל לכל מי שירצה ומה שהניח
תלוש הרי הוא של יורשין :

דף כה, ב פרק ח הלכה ח גמרא רבי שמעון בן יקים
אעיל עובדא קומי ר' יוחנן מהיום לאחר מיתתו מתנתו
מתנה מהיום ולאחר מיתה אינו גט. חברייה אמרין כן
א"ל אינה היא איסרטה. א"ר יוסי בי ר' בון כן א"ל
אינה כגיטין ואינה כמתנה. א"ר לא במתנה אם כתב
מהיום מתנה ברורה היא לאי זה דבר כתב בה לאחר
מיתה לשייר בה אכילת פירות אבל בגיטין אם כתב בה
מהיום כרות הוא לאי זה דבר כתב בה לאחר מיתה
לשייר לו גופה. א"ר בון בר כהנא קומי רבי לא לשייר
לזה מעשה ידיה א"ל לא מצינו אשה נשואה לזה
ומעשה ידיה לזה. ר' זירא מקיים ליה וצווח ליה בנייה
דאורייתא. האומר טבי עבדי עשיתי בן חורין עשיתיו
בן חורין עושה אני אותו בן חורין הרי הוא בן חורין
הרי זה בן חורין הרי זה זכה ר' חייא בשם ר' יוחנן

דף כו, א פרק ח הלכה ח גמרא ובלבד בשטר. יעשה בן
חורין ר' אומר זכה וחכמים אומרים לא זכה. האומר
שדה פלוני נתתי לפלוני נתונה לו תהא שלו ינחל פלוני
בנכסיי יחזיק פלוני בנכסיי לא אמר כלום. תינתן לו
מתנה ר' אומר זכה וחכמים אומרים לא זכה וכופין את
היורשים לקיים דברי המת. תני רבן שמעון בן גמליאל
אומר אף הכותב דיאתימון בלעז הרי זו כמתנה. ר'
חגין בשם רבי יהושע בן לוי חיזרתי על כל בעלי לשונות
לידע מהו דיאתימון ולא אמר לי אדם דבר. האומר
יינתנו נכסי לפלוני מת פלוני לפלוני מת פלוני לפלוני
הראשון ראשון קודם. מת השני בחיי ראשון הראשון
אוכל פירו' ואם מת יחזיר ליורשי הנותן. מת השלישי
בחיי שני הראשון אוכל פירות ואם מת יחזיר ליורשי
הנותן. מת השני והשלישי בחיי ראשון הראשון אוכל
פירות וקונה קרקע דברי ר' רבן שבג"א אין לו אלא
אכילת פירות בלבד חזקיה אמר הלכה כרבי. א"ר ינאי
מודה רבי שאינו נותנה במתנת שכיב מרע. רבי יוחנן
אמר ולא במתנת בריא. כהדא ההיא איתא כתבת

ניכסה לחד בר נש צרכת וזבנת לבעלה רבי חייה בר
מדייא אעול עובדא קומי ר' יוסי לא כן א"ר ינאי מודה
רבי שאינה נותנה במתנת שכיב מרע א"ל ר' יוחנן ולא
במתנת בריא הוא. הדא איתא מכיון דבעלה זקוק
מספקא ליה מזוני ולא כמתנת שכיב מרע הוא. עד
כדון זקוק מספקא פיתא וקיטני. דילמא ביעי דילמא
תרנגולין. ממה דתני הראשון אוכל פירות וקונה
קרקע.

דף כ"ב פרק ח הלכה ח גמרא הדא אמרה מוכרת
קרקע ולוקח קבורה. אמר רבי יוסי ואילין דכתבי
אפילו לוכל דברים מעולין. אמר רבי יעקב בר אחא
תניי תמן קבורה כמזונות לא היה לה קבורה מן מה
דתני הראשון אוכל פירות וקונה קרקע הדא אמרה
מוכר קרקע ולוקח קבורה. א"ר יוסי ואילין דכתבין
אין סנת אין סנות תנאי ממון הוא וקיימנוה רבנן :

דף כ"ב פרק ח הלכה ט משנה הניח בנים גדולים
וקטנים אין הגדולים מתפרנסין על הקטנים ולא
הקטנים ניזונין על הגדולים אלא חולקין בשוה נשאו
גדולים ישאו קטנים אם אמרו קטנים הרי אנו נושאים
כדרך שנשאתם אתם אין שומעין להן אלא מה שנתן
להן אביהן נתן הניח בנות גדולות וקטנות אין הגדולות
מתפרנסות עלה קטנות ולא הקטנות ניזונות על
הגדולות אלא חולקות בשוה נישאו גדולות ישאו
הקטנות וזה חומר בבנות מבנים שהבנות ניזונות על
הבנים ואינן ניזונות על הבנות :

דף כ"ב פרק ח הלכה ט גמרא רבי ירמיה בעא קומי ר'
זירא נסבין רברבייא מאה גרבין ואינון טבין עשרים
דינרין. נסבין זעירייא מאה גרבין דינון טבין עשרה
דינרין. אמר ליה כמה דנסבין אילין יסבין אילין :

מסכת בבא בתרא פרק ט

דף כו,ב פרק ט הלכה א משנה מי שמת והניח בנים ובנות בזמן שהנכסים מרובים הבנים יירשו והבנות ייזונו נכסים ממועטין הבנות ייזונו והבנים ישאלו על הפתחים אדמון אומר בשביל שאני זכר הפסדתי אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון:

דף כו,ב פרק ט הלכה א גמרא כיני מתניי הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים. ר' ירמיה בשם רב והוא שיהא שם לאילו מזונות שנים עשר חדש. שמואל אמר זו דברי רבן גמליאל בר רבי אבל דברי חכמים עד שיבגרו או עד שינשאו. ואית בה לקולא ואית בה לחומרא פעמים שסמוכין לבגר ופעמים שרחוקות מן הבגר. בעון קומי ר' חייה בר ווה איך שמעתנה מר' יוחנן אמר לון אנא לא שמעית מיניה הדא מילתא אלא מה דנתן בר הושעיה בעא קמי ר' יוחנן היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ונתמעטו נכסין א"ל הואיל והתחילו בהיתר התחילו.

דף כז,א פרק ט הלכה א גמרא ר' חנינה ור' מנא חד אמר והוא שיהא בסוף מזון שנים עשר חדש וחרנה אמר אפילו מתחילה לא היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש והותירו יש שם מזון לאילו ולאילו שנים עשר חדש. א"ר אמי בבלייא נישמענה מהדא אם עמדו יתומין ומכרו שלהן מכרו כל שכן אם הותירו יחלוקו. היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ואלמנה לזון מהו שיאמרו בנים לבנות כלום אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש. א"ר אבדומי נישמענה מהדא אם אמרו היתומים הרי אנו מעלין ניכסי אבינו יותר דינר אין שומעין להן. רב חסדא בעי היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ואלמנה לזון מהו שיאמרו בנים לבנות אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש. ודא דתימר והוא שיהא שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש חוץ מכתובת אשה חוץ ממזונות אלמנה חוץ מפרנסת בנות חוץ ממלוה בשטר חוץ ממלו' בעדים חוץ מקבורת'. אלמנה ובנות שתיים שוות אלמנה ובנים שניהן שוין אין אלמנה דוחה לבנות ולא

בנות דוחות לאלמנה. פעמים שהאלמנה דוחה לבנות על ידי בנים כשם שהאלמנ' דוחה לבנות על ידי בנים כך תדחה אלמנה לבנים. אמר ראוייה היא לתבוע ולאבד מזונותי כהדא ארמלתיה דר' שובתי

דף כז, ב פרק ט הלכה א גמרא הות מבזבזה בניכסיי אתון בנוי קרבון לרבי לעזר אמר לון ומה ניעבידן לכון ואינון עמא שטייא. מי נחתון אמרון אמרו לכתובה מה נעביד אמר לון איתחמון זבנון מן ניכסי ואתייא ותבעת פרנא ולית לה מזונין. בתר יומין אתת וקריבת לרבי לעזר אמרה ליה יבא עלי אם אמרתי להן דבר ומה ניעביד ומכת פירושין נגעו בה. רב חננאל בשם רבי זעירא בשם אבא בר ירמיה שני דברים אמר חנן והלכה כמותו. שבעה דברים אמר אדמון ואין הלכה כמותו. ר' בא בר זבדא בשם ר' יצחק בן חקולה כל מקום ששנינו אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון הלכה כאדמון שמואל אמר זכין לעוברין רבי לעזר אמר אין זכין לעוברין. מתניי פליגא על רבי לעזר גר שמת וביזבזו ישראל את נכסיו ונודע שיש לו בן או שהיתה אשתו מעוברת כולן חייבין להחזיר החזירו ואחר כך מת הבן או שהפילה אשתו המחזיק באחרונה זכה. בראשונה זכה אי לא פתר לה משום ייאוש ואפי' כשמואל לית הוא פליגא. או אפילו באחרונה לא יזכה עוד הוא משום יאוש :

דף כז, ב פרק ט הלכה ב משנה הניח בנים ובנות וטומטום בזמן שהנכסים מרובין הזכרים דוחין אותו אצל הנקביות נכנסים מועטין הנקיבות דוחות אותו אצל הזכרים האומר אם ילדה אשתי זכר יטל מנה ילדה זכר נוטל מנה ואם נקיבה מאתים ילדה נקיבה נוטלת מאתים אם זכר מנה ואם נקיבה מאתים וילדה זכר ונקיבה הזכר נוטל מנה והנקיבה מאתים ילדה טומטום אינו נוטל ואם אמר כל מה שתלד אשתי יטול הרי זה יטול ואם אין שם יורש אלא הוא יורש את הכל :

דף כז, ב פרק ט הלכה ב גמרא תני האומר המבשריני אם ילדה אשתי זכר יטול מאתים ילדה זכר נוטל מאתים. אם נקיבה מנה ילדה נקיבה נוטל מנה. זכר ונקיבה אין לו אלא מנה. א"ר מנא ביטלה צרת נקיבה שמחת זכר:

דף כז, ב פרק ט הלכה ג משנה הניח בנים גדולים וקטניי השביחו גדולים את

דף כח, א פרק ט הלכה ג משנה הנכסים השביחו לאמצע ואם אמרו ראו מה שהניח לנו אבא הרי אנו עושין ואוכלין השביחו לעצמן וכן האשה שהשביחה את הנכסים השביחה לאמצע אם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי הריני עושה ואוכלת השביחה לעצמה:

דף כח, א פרק ט הלכה ג גמרא אמר רבי לא אם אמרו בבית דין. דבי ר' ינאי אמרי אפילו עירניה רב אמר אפילו סל אפילו קורדום. תני רבי חייה אפילו מחט אפילו מוקף צמיד פתיל. א"ר חנינה המשיא את בנו בבית זכה בבית. תני רב הושעיה בבית ולא במטלטלין. רבי לא חילק את הטריקלין בינו לבין בנו. ר' חגיגי בעא רבי יוסי היתה חופתו בקיטון ועשה לו הסב בטריקלין מהו אמר ליה לית חמי ליה מפקה. ר' יהושע בן לוי אמר חולקין לקטנים מפני גדולים. אלא עמדו קטנים ומצאו דבר יתר ומיחו. ר' אבהו אמר נשבעין להן. א"ר מנא כל המוציא מחבירו עליו הראייה חוץ מזו. ר' חייה רובה אמר סתם אחין שותפין עד שלשה דורות א"ר בר בון אף רב המנונא הורי כן. א"ר אימי בן שנראה חלוק בחיי אביו מה שסיגל סיגל לעצמו כהדא חד בר נש איתעביד ספר בעא אחוי מיפלג עימיה אתא עובדא קומי ר' אמי אמר כך אנו אומרים אדם שמצא מציאה אחיו חולקין עמו. חד בר נש נפק לשליחותא בעא אחוי מיפלוג עימיה אתא עובדא קומי ר' אמי אמר כך אנו אומרים אדם שיצא לליסטיא אחיו חולקין עמו. ר' הוריינא אחוי דר' שמואל בר סוסרטיי בעא אחוי מיפלוג עימיה אמר לו

אלכסנדרוי אחוי ידע את דשבק אבונו אלפים: וכן
האשה וכו'. א"ר לא אמרה בבית דין:

דף כח, ב פרק ט הלכה ד משנה האחין השותפין שנפל
אחד מהן לאומנות נפל לאמצע חלה ונתרפא נתרפא
משל עצמו האחין שעשו מקצתן שושבינות בחיי האב
חזרה השושבינות חזרה לאמצע שהשושבינות נגבית
בבית דין אבל שילח לו חבירו כדי יין וכדי שמן אינו
ניגבין מפני שהוא גמילת חסדים:

דף כח, ב פרק ט הלכה ד גמרא תני האחין השותפין
שנפל אחד מהן לאומנות המלך בזמן שבאין מכל
האריס נוטלין מכח האריס מכח בעל הבית נוטלין מכח
בעל הבית כהדא דרב נחמן בר שמואל בר נחמן נתפש
לבולי אתא עובדא קומי ר' אמי אמר אין אית בניכסוי
דנחמן שנתפש לו ינתן לו מנכסיו ואם לאו ינתן לו מן
האמצע. חלה ונתרפא נתרפא מן האמצע. תני רשב"ג
אומר כל מכה שיש לה קיצה מתרפא מכתובתה שאין
לה קיצה מתרפא מן הנכסים. כהדא קריבתיה דר'
שמעון בר ווא הוות חששה עיינה אתת גבי ר' יוחנן אמר
לה קציץ הוא אהין אסייך אין קציץ מן פרניך. אין לא
קציץ בעליך יהיב לך. ולא כן תנינן אל תעשה עצמך
כערכי הדיינין ומדר' חגיי בשם ר' יהושע בן לוי אסור
לגלות ליחיד דינו. אמר ידע הוה רבי יוחנן דהוא איתא
כשירה בגין כן גלי לה. בעלה בעי הן דקצץ והיא בעייה
הן דלא קצץ למאן שמעין לא לבעלה. אמר ר' מתנייה
הדא דתימר בהוא דלית דיניה עימיה ברם בהוא דאית
דיניה עימיה א"ל מילתא:

דף כח, ב פרק ט הלכה ה משנה השולח סבלונות לבית
חמיו שילח שם מאה מנה ואכל שם סעודת חתן אפילו
בדינר אינו ניגבין לא אכל שם סעודת חתן הרי אילו
נגבין שילח סבלונות מרובין כדי שיבואו עמה לבית
בעלה הרי אילו נגבין סבלונות מועטין כדי שתשתמש
בהן והיא בבית אביה אינו נגבין:

דף כח, ב פרק ט הלכה ה גמרא חד בר נש שילח לארוסתו סבלונות מרובין אמרו ליה קריבוי לא תטעום תמן כלום. אזל ולא שמע לון וכל ונפל ביתא וזכון בכולא. חד בר נש שילח לארוסתו עשרים וארבע

דף כט, א פרק ט הלכה ה גמרא קריות מיני חרת בין פסח לעצרת ולא איתקשי לרבנן אלא מנן אייתי זרע דכיתן וזיתין. ר' פרידא אוקר לרבי יהודה נשייא תרין פוגלין בין ריש שתא לצומא והוה פקי שמיטתא והוה אית בון טעונא דגמלא. אמר ליה רבי לית אינון אסירין לאו ספחין אינון. אמר ליה בפקי שמיטתא איזדרעין. באותה שעה התיר ר' ליקח ירק מוצאי שביעית מיד:

דף כט, א פרק ט הלכה ו משנה שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחים שייר קרקע כל שהוא מתנתו קיימת לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו קיימת לא כתב בה שכיב מרע והוא אומר שכיב מרע הייתי והן אומרין בריא היה צריך להביא ראייה ששכיב מרע היה דברי ר"מ וחכמים אומרים המוציא מחבירו עליו הראייה:

דף כט, א פרק ט הלכה ו גמרא רב ירמיה בשם רב שייר מטלטלין לא עשה כלום אלא הניח לו מעות ולקח קרקע כמי ששייר לו קרקע. ודא דתימר לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו מתנה באותו שלא הבריא אבל אם הבריא הדא היא דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי עשו דברי שכיב מרע כבריא שכתב ונתן והוא שמת מאותו החולי. מסוכן שחילק נכסיו בין בחול בין בשבת מה שעשה עשוי ואם היה בריא עד שיכתוב בכסף בשטר ובחזקה. א"ר יוחנן ניטמא בספק בקעה בין בימות החמה בין בימות הגשמים מחלוקת רבי מאיר וחכמים. בא לישאל בימות החמה נשאלין לו בימות החמה בימות הגשמים נשאלין לו בימות הגשמים אמר רבי יוחנן ובלבד ימים הסמוכין

דף כט,ב פרק ט הלכה ו גמרא לגשמים. ר' ינאי בשם ר' יד השטרות לתחתוני א"ל ר' יוחנן ולא מתניתא היא לא כתב לה שכיב מרע והוא אומר שכיב מרע וכו'. והוה ר' ינאי מקלס ליה השלים זהב מכיס בני אל יליזו מעיניך וגו'. חד טלי זבין ניכסוי אתא עובדא קומי ר' חייה בר יוסף ור' יוחנן. ר' חייה בר יוסף אמר חזקה על בן דעת חתמו רבי יוחנן אמר מכיון שקיבל עליו לעקור נכסין ממשפחה עליו להביא הראייה אומר רבי יוחנן יד השטרות לעליונה. רבי יסא בעא קומי ר' יוחנן מה בר' דרבי אמר יד בעל השטר לתחתונה. אמר ליה דברי הכל היא יד השטרות לעליונה. והיך אתון אמרין אתא עובדא קומי ר' חייה בר יוסף ואמר חזקה על בן דעת חתמו ואת אמרת מכיון שקיבל עליו לעקור נכסים ממשפחה למשפחה עליו להביא ראייה. אמר ליה אנא לא אמרית הדא מילתא. אמר רבי זירא קומי רבי יסא אפילו בעי ר' יוחנן מיכפור. ולא כן אמר רבי יוחנן בשם רבי יד בעל השטר לתחתונה. א"ל רבי יוחנן ולא מתניי היא אלא חכמים שהם כרבי. רב ירמיה בשם רב הלכה כר"מ. שמואל אמר חילופין היא מתניתא מהו חילופין היא מתניתא חברייה רברבייא אמרי עדים חברייה זעירייה אמרי אין עדים כלום פליגי אלא על העדים. אמר רבי אחא כיון שאמרת לכם לכתוב שכיב מרע ולא כתבתם שקרים אתם:

דף כט,ב פרק ט הלכה ז משנה המחלק נכסיו על פיו רבי אליעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה ושאיין להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה אמרו לו מעשי באימן של בני רוכל שהיתה חולה ואמרה תינתן כבינתי לבתי והיא בשנים עשר מנה ומתה וקיימו חכמים את דבריה אמר להן בני רוכל תיקברן אימן:

דף כט,ב פרק ט הלכה ז גמרא עד כדון בשהיו קרקעות ומטלטלין במקום אחד היו קרקעות במקום אחד ומטלטלין במקום אחר א"ר בון נישמענה מהדא אמר להן ר' אליעזר מעשה במרוני שהיה בירושלים והיו לו

מטלטלין הרבה ומבקש לחלקן אמרו לו אין לך תקנה
אלא אם כן קנית קרקע. מה עשה הלך וקנה סלע אחד
סמוך לירושלים. אמר חצייה צפוני אני נותן לפלוני
ועמו מאה צאן ומאה חביות של יין. מחצייה דרומי
אני נותן לפלוני עם מאה חביות של שמן. ובא מעשה
לפני חכמים

דף ל,א פרק ט הלכה ז גמרא וקיימו את דבריו. א"ר
חנניה קומי רבי מנא ולא שכיב מרע הוא לפי שבכל
מקום אין אדם מזכה אלא בכתב וכא אפיי בדברים לפי
שבכל מקום אין אדם מזכה עד שיהיו קרקעות
ומטלטלין במקום אחד וכא אפיי קרקעות במקום אחד
ומטלטלין במקום אחר. א"ל ולא רבי אליעזר
היא. שנייא היא שכיב מרע דרבי ליעזר כבריא
דרבנן. אמר ליה שכיב מרע דר' אליעזר כבריא
דרבנן. תמן תנינן רבי עקיבה אומר קרקע כל שהוא
א"ר מתנייה תיפתר מקום שיבולת אחת ומרגלית
טמונה בו. א"ר יוסי בי רבי בון עילא היה רוצה לקללן
שהן זורעין כורכמין בכרם:

דף ל,א פרק ט הלכה ח משנה וחכמים אומרים בשבת
דבריו קיימין מפני שאינו יכול לכתוב אבל לא בחול רבי
יהושע אומר בשבת אמרו קל וחומר בחול כיוצא בו
זכין לקטן ואין זכין לגדול ר' יהושע אומר לקטן אמרו
קל וחומר לגדול:

דף ל,א פרק ט הלכה ח גמרא אית תניי תני ומחליף
רבי יהושע בן לוי אמר כיני מתניתא אם בשבת אמרו
קל וחומר בחול. אית תניי תני ומחליף ר' יהושע בן לוי
אמר כיני מתניתא אם בקטן אמרו קל וחומר בגדול:

דף ל,א פרק ט הלכה ט משנה נפל הבית עליו על אביו
או עליו ועל מורישיהו והיתה עליו כתובת אשה ובעלי
חוב יורשי האב אומרים הבן מת ראשון ואחר כך מת
האב ובעלי החוב אומרים האב מת ראשון ואחר כך מת
הבן בית שמאי אומרים יחלוקו ובית הלל אומרים

הנכסים בחזקתן נפל הבית עליו ועל אשתו יורשי הבעל
אומרים האשה מתה ראשון ואח"כ מת הבעל ויורשי
האשה אומרים הבעל מת ראשון ואחר כך מתה האשה
בי"ש אומרים יחלוקו וב"ה אומרים הנכסין בחזקתן
כתובה בחזקת יורשי הבעל ונכסין הנכנסין והיוצאין
עמה בחזקת יורשי האב נפל הבית עליו ועל אמו אילו
ואילו מודין שיחלוקו אמר ר' עקיבה

דף ל,ב פרק ט הלכה ט משנה מודה אני בזה שהנכסים
בחזקתן אמר לו בן עזאי על חלוקין אנו מצטערין אלא
שבאת לחלוק עלינו את השווין :

דף ל,ב פרק ט הלכה ט גמרא אמר ר' שמואל בר רב
יצחק זאת אומרת שבן עזאי חבר ותלמיד לרבי
עקיבה :

מסכת בבא בתרא פרק י

דף ל,ב פרק י הלכה א משנה גט פשוט עידיו מתוכו
ומקושר מאחוריו פשוט שכתבו עידיו מאחוריו
ומקושר שכתבו עידיו מתוכו שניהן פסולין ר' חנניה בן
גמליאל אומר מקושר שכתבו עידיו מתוכו כשר מפני
שהוא יכול לעשותו פשוט רשב"ג אומר הכל כמנהג
המדינה :

דף ל,ב פרק י הלכה א גמרא ומניין לגט המקושר א"ר
אימי ואקח את ספר המקנה ואת החתום זה המקושר
ואת הגלוי זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת
החקים שבין זה לזה אלא שזה בשנים וזה בשלשה זה
מתוכו וזה מאחוריו. ורבנן דקיסרין אמרין ואקח את
ספר המקנה זה הפשוט ואת החתום זה המקושר ואת
הגלוי זה הפשוט שבמקושר ואת המצוה ואת החוקים
שבין זה לזה אלא שזה בשנים וזה בשלשה וזה מתוכו
וזה מאחוריו. ר' אידי בשם ר' ירמיה הלכה מקושר כך
הוא כותב שם המלוה ושם הלווה ושם העדים

וזמן. ומקשרו וחוזר וכותב כן מלמטה. חש לומר שמא זייף. אמר רב הונא לעולם אין העדים חותמין מלמטן עד שיקראו בו מלמעלן אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל הכתוב למעלן. ר' בא בשם רב ירמיה צריכין העדים להיות רחוקים מן הכתב מקום שתי שיטין. ר' אידי בשם רב ירמיה מקושר שכתבו עדיו לארכו. פשוט שכתבו עידיו לרחבו אהן מלגיו ואהן מלבר איכי עביד. א"ר מנא כיצד העדים חותמין בגט המקושר אמר רב חונה בין קשר לקשר אמר ר' אידי ובלבד שלא יהא בין עדים לשטר מקום שני שיטין. שמעון בר ווא בשם ר' יוחנן חלק מקום שני שיטין לעניין אחר אפילו כל שהוא. א"ר שמואל בר רב יצחק מתניי אמרה כן עד אחד עברי ועד אחד יווני

דף לא, א פרק י הלכה א גמרא עברי גבי יווני לא בענין אחר הוא. כמה יהו העדים רחוקים מן הכתב כדי שיהו מקרים עמו דברי ר' ר"ש בן אלעזר אומר מלא שיטה ר' דוסתא בן יהודה אומר מלא חתימת ידי העדים. רב ירמיה בשם רב אמר משערין אותו עד כדי לך ולך. באי זה כתב משערין אותו ר' יסא בשם רבי שובתי מלא חתימת ידי העדים. חזקיה אמר ובלבד לקולא שאם היה חותם ידי העדים דק והכתב גס הולכין אחר הגס. חותם ידי העדים גס והכתב דק הולכין אחר הדק. א"ר יצחק אי הוה כגון יוסי בן ינאי משערין כדי מלך ובן מלך. ר' אידי בשם ר' ירמיה צריך להרחיק מן המחק מקום שתי שיטין א"ר יצחק ואפילו פשוט. רב אמר מחק או תלות שבכתב הזה זהו קיומו. רב אמר זהו קיומו. ר' אבהו בשם ר' יצחק בן חקולא כל מה שאת יכול לתלות במחק תלה. מאי כל מה שאת יכול לתלות במחק תלה ר' יסא קוצירה חתניה דר' יוסה בשם ר' יוסה סימפון כתוב מלעיל וסימפון מחילק מלרע אני אומר גמרו לעשותן קידושין גמורין בגין דלא מיצר ביניה גט מחקיה. ורבנן חששין דלא מיצר ביניה גט. שטר נפק ר' חונה לר' שמי אוגרוי מחיק קונטא לא

מחיק. א"ר חונה לר' שמי פוק חמי עד ההן אהן קונטא
משמש נפק ומר עם טרייא קונטא.

דף לא, ב פרק י הלכה א גמרא מי נפק אמר הדא מיבעי
מיתגרה תלת אפסדת עשר. השיב ר' לקיים דברי ר'
חנניה בן גמליאל גופו של גט מוכיח עליו אם פשוט הוא
אם אינו פשוט. מהו גופו של גט א"ר בא מדמר הונא
לעולם אין העדים חותמין מלמטה עד שיקראו בו
מלמעלן אני פלוני בן פלוני מקובל אני עלי כל מה
שכתוב למעלן. והתני טופס שטרות כן הוא א"ר מני
טופס שטרות מקושרות כן הוא. א"ר אבין ואפילו
תימר הוא פשוט הוא מקושר בפשוט מעכב במקושר
אינו מעכב. ר' יודה אומר במוסיף על ההלכה פשוט
בשנים מקושר בשלשה והן עושין אותו בשלשה. פשוט
מתוכו מקושר מאחריו והן עושין אותו מתוכו
ומאחריו:

דף לא, ב פרק י הלכה ב משנה גט פשוט עדיו שנים
ומקושר עדיו שלשה פשוט שכתב בו עד אחד ומקושר
שכתוב בו שני עדים שניהן פסולין כתוב בו זוזין מאה
די הימו סילעין עשרין אין לו אלא עשרים זוזין מאה
די הימו סילעין תלתין אין לו אלא מנה כסף זוזין די
אינון ונמחקו אין פחות משנים כסף סלעין די אינון
ונמחקו אין פחות משנים דרכונות די אינון ונמחקו אין
פחות משנים:

דף לא, ב פרק י הלכה ב גמרא תני זוזין דינון ונמחקו
חמשה והלה אומר אינו אלא שנים. תמן אמרי בן עזאי
ורי עקיבה חד אמר נותן שנים ונשבע על השאר וחד
אמר כיון שאילו לא הודה לו כל עיקר לא היה לו אלא
שנים אינו נשבע אלא על מה שהודה:

דף לא, ב פרק י הלכה ג משנה כתוב בו מלמעלה מנה
ומלמטה מאתים מלמעלה מאתים ומלמטה מנה הכל
הולך אחר התחתון ואם כן למה כותבין את העליון
שאם תימחק אות אחת מן התחתון ילמד מן העליון:

דף לא, ב פרק י הלכה ג גמרא תני לעולם התחתון ילמד מן העליון במקושר באות אחת או בשתי אותיות. בין חנן לחנני בין ענן לענני באות אחת מקיימין אותו בשתי אותיות אין מקיימין אותו. ר' יצחק שאל מלמעלן כתוב חנן ומלמטן נני מהו ללמד התחתון מעליון חנן ועליון מתחתון נני :

דף לב, א פרק י הלכה ד משנה כותבין גט לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ושובר לאשה אע"פ שאין בעלה עמה ובלבד שיהא מכירן והבעל נותן את השכר כותבין שטר ללווה אע"פ שאין המלוה עמו ואין כותבין למלוה עד שיהא הלווה עמו והלווה נותן שכר כותבין שטר למוכר אע"פ שאין לוקח עמו ואין כותבין ללוקח עד שיהא המוכר עמו והלוקח נותן את השכר אין כותבין שטרי אירוסין ונישואין אלא מדעת שניהן והחתן נותן את השכר אין כותבין שטרי אריסות וקבלנות אלא מדעת שניהן והמקבל נותן את השכר אין כותבין שטרי בירורין וכל מעשה ב"ד אלא מדעת שניהן ושניהן נותנין את השכר רשב"ג אומר לשניהן כותבין שנים לזה בעצמו ולזה בעצמו :

דף לב, א פרק י הלכה ד גמרא אמר ר' בא צריך שיהא מכיר לשניהן. א"ר לא צריך שיהא מכיר לאיש בגיטו ולאשה בשוברה. מתניי פליגא על ר' בא התקין רבן גמליאל הזקן שיכתוב איש פלוני וכל שם שיש לו אשה פלונית וכל שם שיש לה מפני תיקון העולם. ואפילו כרבי לא לית היא פליגא בראשונה היה משנה שמו ושמה שם עירו ושם עירה :

דף לב, ב פרק י הלכה ה משנה מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו ואמר לו אם לא נתתי לך מיכן ועד יום פלוני תן לו שטרו הגיע זמן ולא נתן ר' יוסי אומר יתן ר' יהודה אומר לא יתן מי שנמחק שטר חובו מעמיד עליו עדים ובא לפני ב"ד והן עושין לו קיום איש פלוני בן איש פלוני נמחק שטרו ביום פלוני ופלוני ופלוני עידיו :

דף לב,ב פרק י הלכה ה גמרא תני עיצומים ר' אבהו גבי ר' אחא גבי רבי אמי גבי ר' יונה ור' יוסי לא גבי א"ר מנא אף על גב דלית ר' יוסי גבי עיצומים מודה בהוא דיהב בריה גו אומנתה ועצמון ביניהון דהוא גבי. אמר רבי עוקבא תנה בכתובות דבי לוי האומר אבד שטרי ב"ד עושין לו קיום. תני רשב"ג אומר אפילו בשטרי בירורין ב"ד עושין לו קיום:

דף לב,ב פרק י הלכה ו משנה מי שפרע מקצת חובו ר"י אומר יחליף ור' יוסי אומר יכתוב שובר אר"י נמצא זה צריך להיות שומר שוברו מן העכברים אמר לו ר' יוסי וכן יפה לו ואל ירע כוחו של זה:

דף לב,ב פרק י הלכה ו גמרא רב אמר עושין לו קיום בית דין תני ר' חייה אין עושין לו קיום ב"ד. א"ר ירמיה אילו שמע רב מתנייה לא הוה מימר הדא מילתא. כגון דמרין כן אני פלוני בן פלוני לווה ממך פלוני ופלוני ערב רב אמר צריך להזכיר זמן ראשון בשני ושמואל אמר אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני תני ר' חייה אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני.

דף לג,א פרק י הלכה ו גמרא ר' יוחנן בעי אם צריך להזכיר זמן ראשון בשני על הדא א"ר יוסי וכן יפה לו ואל ירע כח זה:

דף לג,א פרק י הלכה ז משנה שני אחין אחד עני ואחד עשיר הניח להן אביהן מרחץ ובית הבד עשאן לשכר השכר לאמצע עשאן לעצמו הרי העשיר אומר לעני קח לך עבדים וירחצו במרחץ קח לך זיתים ובוא ועשה בבית הבד שנים שהיו בעיר שם אחד יוסה בן שמעון ושם אחד יוסה בן שמעון אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסה בן שמעון פרוע שטרות שניהן פרועין כיצד יעשו ישלשו אם היו משולשין יכתבו סימן אם היו בסימנין יכתבו כהן האומר לבנו שטר בין שטרותיו פרוע ואין ידוע אי זהו

שטרות כולם פרועין נמצא לאחד שם שנים הגדול פרוע
והקטן אינו פרוע:

דף לג, א פרק י הלכה ז גמרא תני לא דומה אימת שטר
גדול לאימת שטר קטן:

דף לג, א פרק י הלכה ח משנה המלוה את חבירו על
ידי ערב לא יפרע מן הערב אם אמר על מנת שאפרע
ממי שארצה יפרע מן הערב רשב"ג אומר אם יש נכסים
ללוה בין כך בין לא יפרע מן הערב:

דף לג, א פרק י הלכה ח גמרא ר' אבהו בשם ר' יוחנן
בשיש נכסים ללוה אבל אין נכסים ללוה יפרע מן הערב
ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה יפרע מן הערב
ואפ"י יש נכסים ללוה. תמן מרין בכל מקום הלכה
כרשב"ג חוץ מערב וציידן וראיה אחרונה. אמרין
ובלבד במשנתינו. ר' אמי בר קרחה בשם רב ולמה
אמרו בכל מקום הלכה כרשב"ג שהלכות קצובות היה
אומר מפי בית דינו:

דף לג, א פרק י הלכה ט משנה כיוצא בו אמר רשב"ג
אף הערב לאשה בכתובתה והיה בעלה מגרשה ידיר
הנייה שמא יעשו קינונייא על נכסיו של זה ויחזיר את
אשתו:

דף לג, א פרק י הלכה ט גמרא חמוי דברתיה דר' חגי
הוה ערבא בפורנה דברתיה דרבי חניי והוה מבזבזה
בנכסייא. אתא עובדא קומי ר' אחא אמר צריך להדיר
הנייה אמר רבי יוסי אין צריך להדיר הנייה.

דף לג, ב פרק י הלכה ט גמרא אמרין חברייה קומי ר'
יוסי ומה אילו דיחזיר ויסבינה לית מרי חובה אתי
וטרף. אמר דלא יחזיר ויעבדינון מטלטלין. או אפרא
פרנון ולא משכח מרי חובא מה מתפס ונפק עובדא
כרבי אחא:

דף לג, ב פרק י הלכה י משנה המלוה את חבירו בשטר גובה מנכסין משועבדין על ידי עדים גובה מנכסין בני חורין הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני חורין והערב שהוא יוצא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין מעשה בא לפני ר' ישמעאל ואמר גובה מנכסים בני חורין אמר לו בן ננס אינו גובה לא מנכסים משועבדין ולא מנכסים בני חורין אמר לו למה אמר לו החונק את אחד בשוק אמר לו הנח ואני נותן לך פטור שלא על אמונתו הלווה ואי זהו ערב שהוא חייב לו אמר לו הלווה ואני נותן לך חייב שכן על אמונתו הלווה אמר רבי ישמעאל הרוצה שיתחכם יעסוק בדיני ממונות שאין מקצוע בתורה גדול מהן שהן כמעייין הנובע וכל הרוצה לעסוק בדיני ממונות ישמש את שמעון בן ננס :

דף לג, ב פרק י הלכה י גמרא רב הונא אמר הקדמה פסולה והשטר כשר. והתנינן פרוזבול המוקדם כשר והמאוחר פסול הדא דתימר דרב הונה ר' לעזר ור"ש בן יקים הדא דרב הונא ר' לעזר אמר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לו בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדין שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם. והיכי אם באותן שהכחישו עדותן הכחיש עדותן כמי שאינה והשטר כשר. אם באותו שלא הכחישו עדותן אמר. הא אמר ריש לקיש עשו העדים החתומין בשטר כמי שנחקרה עדותן בב"ד.

דף לד, א פרק י הלכה י גמרא מאי כדון באינן דמרין כן אני פלוני בן פלוני לויתי מפלוני ופלוני ערב. רב אמר צריך להזכיר זמנו של ראשון בשני ושמואל אמר אין צריך להזכיר זמנו של ראשון בשני. רב ושמואל רב כר' יוחנן ושמואל כרשב"ל. ר' יסא בשם ר' יוחנן אמר אע"פ שקילסו ר' ישמעאל את בן ננס על מדרשו קילסו אבל אינה כבן ננס. שמעון בר ווה בשם ר' יוחנן אף בחנוק הלכה כרבי. א"ר יוסי ואת שמע מינה בר נש דהוה צייד לחבריה בשוקא אתא חד ומר שבקיה ונא

יהב מן אהן גביי ומן אהן לא גביי: